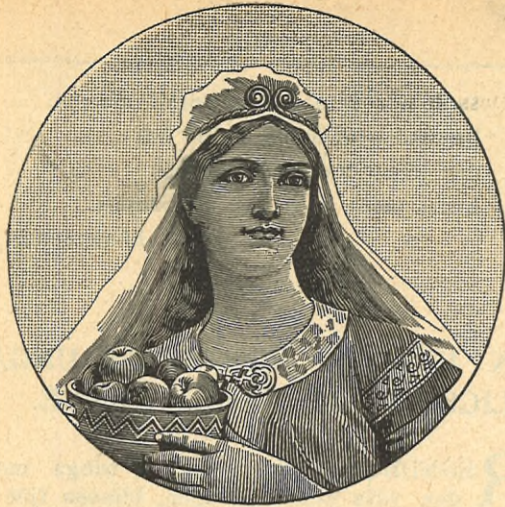

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Hög.

IDUN

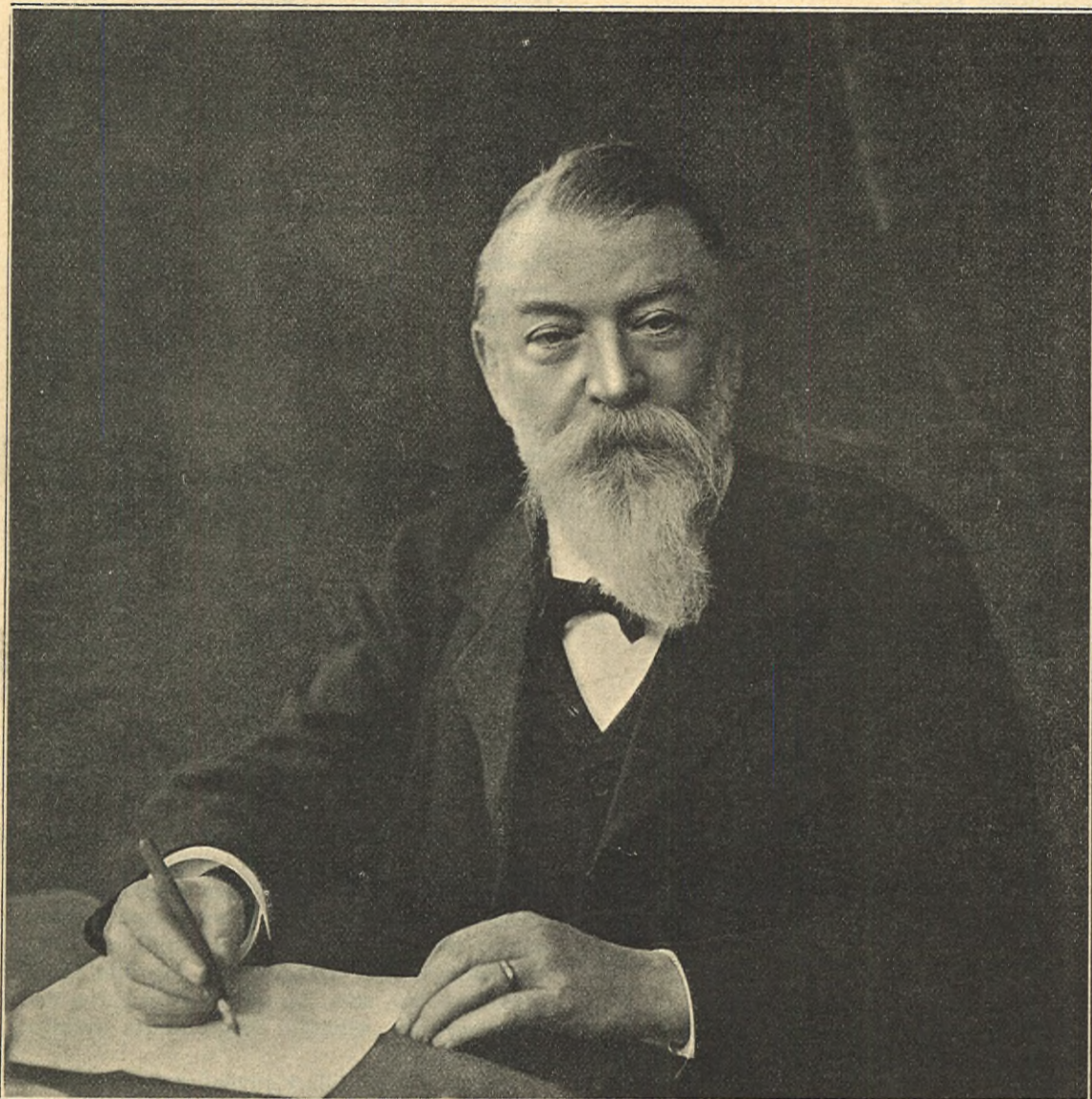
ILLUSTRERAD TIDNING
FÖR KVINNAN OCH HEMMET

N:r 44 (723).

LÖRDAGEN DEN 3 NOVEMBER 1900

13:DE ÅRG.

PRENUMERATIONSPRIS PR ÅR: IDUN KR. 5:— IDUNS PRAKTUPPLAGA > 7:50 IDUNS MODETIDN. MED PL. > 5:— IDUNS MODETIDN. UTAN PL. > 3:—	UTGIFNINGSTID: HVARJE LÖRDAG. LÖSNUMMERPRIS: 10 ÖRE.	REDAKTÖR OCH UTGIFVARE: FRITHIOF HELLBERG TRÄFFAS SÄKRAST KL. 2—3. REDAKTIONSSEKR.: JOHAN NORDLING.	BYRÅ OCH EXPEDITION: KLARA S. KYRKO GATA 16, 1 TR. ÖPPEN KL. 10—5. ALLM. TEL. 6147. RIKS 1646	KOMMISSIONÄRER ANTAGAS ÖFVER HELA LANDET PÅ ALL- DELES SÄRSKILDT FÖRMÅNL. VILLKOR. STOCKHOLM IDUNS KUNGL. HOFBOKTRYCKERI.
---	--	---	--	---

HARALD WIESELGREN. TILL 65-ÅRS DAGEN DEN 2 NOV. B. BRUZELIUS FOTO.

HARALD WIESELGREN. AF H. W.

KÄRE VÄN OCH REDAKTÖR! Du har begärt, att jag i din tidning skall beledsaga mitt porträtt med en text om mig själf, och jag har icke velat undandraga mig uppdraget. Tidpunkten är nämligen min uppnådda pensionsålder. Något mer än fyrtiosex års tjänstgöring inneslutes inom mina sextiofem lefnadsår, och emellan mitt första uppträdande i tryck och till dess detta tryckes, ha fyrtiofem år förrunnit. Således tillräckligt många årtionden för att gifva utrymme åt en tillbakablick.

Gubbens blick tillbaka är ödmjuk, ynglingens blick framåt var stolt. Hvad skulle icke den unge kunna uträtta, innan han blefve gammal! Hvad har väl den gamle gjort, sedan han var ung? Den sjudande känslan af lifskraft och verksamhetslust lofvade så mycket, det blida minnet af hämsvunna år bär ej på volymer. Den unges hopp som den gamles minne röra sig om verksamhet i den fosterländska litteraturens och det lärda studiets tjänst. Att tjäna forskningen var biblioteksmannens uppgift, att tjäna bildningen var skriftställarens — och föreläsarens. Ty alltifrån ungdomen har jag tid efter annan hållit offent-

liga föredrag i hufvudstaden, där jag redan i mitt nittonde år vunnit anställning.

Men jag är född i Skåne, af småländsk börd. Min faders hundraårsminne har i oktober månad år 1900 högtidlighållits både i stad och på land, med tacksamt erkännande af hans banbrytande verksamhet i striden för det svenska folkets frigörelse från det moraliska och ekonomiska elände, hvori brännvinstillverkning och brännvinsförtäring försänkt det. Mot seden att supa, mot rätten att bränna, denna »det svenska jordbrukets förmånliga tillhörighet» enligt ett riksdagsutskotts ord 1834, drog han i härnad med ord och penna, och under flere af hans färder genom land och rike tog han sin gosse med, vid lediga stunder icke förgätande att pröfva honom i den latinska grammatiken. Hemma i prästgården kommo äfven andra ämnen med vid undervisningen, bland dem korrekturläsning och upprättandet af namnregister till färdigtryckta arbeten af värdig prosten. Och visst var »Västersta präst» namnkunnig, men smäddad var han också, fastän smädelsen så småningom tystnade. — »Ä' han sou te Västersta präst?» sporde mig en bondeman i Skåne i början af 1860-talet, när jag frågat om vägen och han svarat med att vilja veta mitt namn. »Ja, då har blitt en aktad man nu för tiden», sa' gubben, och där-efter gaf han besked om vägen.

Tolf år var jag, när mina föräldrar flyttade till stad och satte mig i skola, i tjuguförsta året promoverades jag i Lund till filosofie doktor, eller som det då kallades, magister. Men redan dess förinnan hade en händelse gjort, att jag aflade examen för inträde i konungens kansli. Denna examen var den tiden en »filosofisk grad för adelsmän», som den kallades på spe, d. v. s. en mycket förminskad upplaga af filosofie kandidatexamen. En god vän beklagade sig en afton, att han ej kunde få tentamen i latin, om ej han skaffade sig en kamrat; tentator ville ej göra sig besvär med endast en tentand. Och som hans examenskamrater ej voro färdiga, sökte vi i de nya (1852-års) statuterna, hvilken examen med latin uti, som fanns att anmäla sig till så sent på terminen. Vi funno endast en, kansliexamen. Min ansökan inlämnades och min vän fick en tentamenskamrat redan följande dag. Så trodde jag, att den saken var utagerad. Men någon vecka efteråt möter jag på gatan den gamle professorn i historia, Ebbe Samuel Bring, som sett min ansökan och själfmant utsatte tentamenstid för mig. Jag hade hört så många roliga historier

om hans tentamina, att jag visst icke ville försumma att själf få vara med om en sådan, och jag infann mig på den bestämda tiden. Under det jag var hos den gamle professorn, kom en kyrkoherde från min hemtrakt och sökte mig. Den gamla upppasserskan gaf honom besked hvar jag var och hvad jag gjorde där, kyrkoherden talte om det för min far, och rätt hvad det var, fick jag bref från honom: »Vännen Ramberg berättade, att du håller på att ta' kansliexamen; det har du aldrig skrivit om. Men då vill du väl fara till Stockholm. Dit reser jag i juni och bjuder dig att följa med.»

Ja, då fortsatte jag tentamina och var snart klar med den examen. Och så kom jag till Stockholm, blef e. o. amanuens i Kungl. Biblioteket 1854, tillf. amanuens 1858, förste amanuens 1861, bibliotekarie 1877, enligt gällande lag och författning pensionerad 1900.

Det är en ganska kort meritförteckning, men den utvisar, att jag icke bytt om intresse. När jag var borta från Stockholm för avslutandet af den filosofiska graden eller för studieresor i utlandet, fullföljde jag samma mål, äfvenså när jag 1857—65 redigerade »Svenskt Biografiskt Lexikon» och 1866—79 »Ny Illustrerad Tidning». Tillsammans med kamraten från Lund, professor Axel Key, öppnade jag på våren 1863 tvänne föreläsningsserier, hvilka sedan utvidgades, men genom statens mellankomst togos ifrån vår ledning och lades i öfverståthållarens, som icke gjorde dem långlivade. Sällskapet Idun, som vi båda jämte Ad. Nordenskiöld, J. Höckert, Edv. Bergh och Ivar Hallström stiftade i november 1862, har lyckligtvis icke fått något statsanslag, utan fortgår ännu enligt stiftarnes plan. Till personligt, kamratligt umgänge ville vi förena Stockholms intelligenta krafter och tjäna vetenskapens popularisering genom föreläsningsserier, senare genom komplettering af de vetenskapliga institutionerna i hufvudstaden där införa ett fruktbringande studielif. Det var en rätts- och statsvetenskaplig och en humanistisk fakultet vi först ville upprätta i Stockholm, där en medicinsk redan fanns och matematisk-naturvetenskapliga ämnen förträdades af utmärkta personer och institutioner. Det var 1868—69 vi, jämte flere liktänkande, härom förhandlade med de medicinska och naturvetenskapliga disciplinernas målsmän. Vi framlade ett tryckt förslag till högskola i Stockholm, men blefvo öfverröstade. Den matematiskt-naturvetenskapliga universitetsfakulteten blef den första vid Stockholms Högskola, och de båda andra, enligt vår åsikt för den fosterländska bildningen och för det vetenskapliga samlifvet i hufvudstaden mest behöfliga, höra ännu till framtidsförhoppningarna. Men vid stiftandet af högskolan i Göteborg har vår åsikt segtrat.

För utgifvande i tryck af vår medeltids svenska bokskatt har jag länge varit verksam; i tidningsmännens föreningslif har jag tagit del i mer än trettio år, inbjudare till det första, sekreterare vid det tredje, ordförande vid det åttonde publicistmötet och flere gånger ordförande inom publicistklubben. Från resor i »gamla svenska länder» och i Nord-Amerikanska stater har jag sändt korrespondenser till hufvudstadsblad, nekrologer och lefnadsteckningar har jag skrivit i hundratal, vida färre historiska uppsatser i tidskrifter, i folkskriftsserier o. s. v. Äfven några böcker bära mitt namn på titelbladet. Sakkunskap och oväld har jag alltid sökt, äfvensom klarhet och kort-

het i framställningen, ty jag har önskat att blifva läst. Kanske har jag varit allt för koncentrerad, men utrymmet har sällan berott af mitt fria val.

Och så har jag umgåtts med människor — och hållit tal! Lifvet bär mig vittne om vänskap och öfverseende, som kommit mig till del af höga och låga, af lärda och olärda, af unga och gamla, af män och kvinnor, allt ifrån ungdomens vår. Därför är det icke underligt, att jag njuter af själens hälsa. Kroppens, svag i barndomen, har allt sedan hållit ut. Så att jag med tacksamt sinne nått fram till ålderdomens port.

På den är det emellertid endast bibliotekarien Wieselgren som knackar den 2 november 1900. »Märket H. W.» hoppas icke behöfva taga afsked af pressen, lika litet som Harald Wieselgren af Kungl. Bibliotekets skatter och Iduns sekreterare af goda människors samkväm.

Det är väl detta, du önskade, broder Frithiof, att jag själf skulle försäkra — i »Damernas Egen.»

ETT LYCKOLAND.

MIN DRÖM har än sitt lyckoland
i hemmets blomstergårdar,
fast icke mer min moders hand
om deras hägn sig vårdar.
När världens larm mig tröttad gjort,
hos dem jag söker tillflyktsort
bland björkar varligt ljusa,
som barndomsminnen susa.

Idyllens ros i blomning står
bak hvita furugrindar,
och ljuf dess doft emot mig slår
i ljumma sommarvindar,
resedan strör sin vålluktskatt
från rundeln omkring en rabatt,
där vallmon högröd prälar
i solens heta strålar.

Men väljer jag bland blomstrens rad,
ej glömskans ört jag tager,
ej rosen med sitt purpurblad
min åtrå starkast drager:
en myosotis trohetsblå,
som lockar från sin blyga vrå,
mig klarast speglar åter
det flydda, jag begråter.

Och hvart jag än min vandring styr
på stigar löfomslutna,
en älskad bild, en hågkomst dyr
jag ser från det förflutna.
Jag gästar för en flyktig stund
den majdagsljusa tempellund,
inom hvars helgedomar
min barndoms drömvärld blommar.

I denna rymd af doft och ljus
hur ljuft att örat sluta
för nuets orosfulla brus
och lyss till minnets luta!

Dess ton, som dallrar spröd och vek,
hugsvalar med sin hulda lek
och jagar från min panna
hvert moln, som där vill stanna.

E. N. SÖDERBERG.

EN UPPGIFT FÖR VÅRA UNGA FLICKOR. AF KARLA RÖNNE.

REGNDROPPARNA FÖLLO tunga mot
den våta stenläggningen, blåsten tjöt i
husknutarne, och på den gråa, ruskiga oktober-
dagen syntes få människor ute på gatorna.

Unga Hildur stod mulen och med ett missnöjdt uttryck i sitt eljes så lifliga, glada ansikte vid fönstret och såg ned på den nästan folktomma, ödsliga Hamngatan. I den tilltagande skymningen sprang en tidningspojke från dörr till dörr med aftonnumret af snällposten. En gammal gubbe stretade framåt, skjutande en kärra framför sig med ena handen, under det han med den andra bemödade sig om att hålla hatten kvar på sitt hufvud. Där kom en stor, lurfvig hund, springande ända uppåt murarna af husen för att undvika regnet.

Sedan Hildur med stort intresse åsett den fyrbente bestens försvinnande i en närbelägen port, fanns ingenting mera att betrakta genom fönsterrutorna, immiga och dunkla af det myckna vattnet, som nu i timtal runnit ned för dem.

»Ack, hvad hösten ändå är odrägligt tråkig! Slut med lawn-tennispartier, cykelturer och alla andra sommarens fröjder! Endast regn och blåst, blåst och regn! Och så hastigt detta ombyte i vädret! Så strålände septemberdagar, och så, strax oktober gjort sitt inträde, detta intensiva regnande och stormande. Alla våra sköna, prunkande höstblommor förstöras och brytas. Vi hinna icke plocka af dem alla. Jag har fyllt alla uppsatser och vaser, och ändå finnes en stor mängd, som går en för tidig död till mötes.» Och Hildur kastar en blick bort till de hvita, röda, gredelina astrar, som pryda salsbordet. Sedan vänder hon sig åter mot fönstret och börjar trumma marseljåsen på rutan. Alltjämt samma trumpna min, med litet neddragna mungipor och missbelåtna, hopdragna ögonbryn.

Efter en stund upphör hon med fönstertrummandet och utbrister häftigt: »Och så lång tiden är för mig, som ingen bestämd sysselsättning har! Att inte pappa och mamma kunna låta mig få komma ut och bli en nyttig samhällsmedlem! Hvarför kan jag inte få bli sjuksköterska, som jag så innerligt gärna vill. Jag kan inte uthärda längre detta tråkiga, enformiga lif!»

»Men Hildur lilla,» invänder fogligt faster Beth, som kommit på sin vanliga tisdagsvisit och nu från gungstolen förvånad åhört detta häftiga utbrott, »hur kan du vara så missnöjd, så otacksam! Du klagar öfver att inte ha något att göra. Denna brist är väl inte svår att afhjälpa, tycker jag.»

»Ja, men ser du faster lilla, jag vill ha en bestämd sysselsättning, en uppgift att fylla! Signe Berger, min goda vän, du vet, har nu ändtligen fått sina föräldrars bifall till att bli sjuksköterska. O, hvad jag ofta bedt pappa och mamma om att få ägna mig åt detta kall, men förgäfv.»

»Men kära barn, du har äfven en uppgift att fylla i ditt hem. Du är dina föräldrars enda dotter. Hur tror du inte både de och dina bröder skulle sakna dig! Huru stort tomrum skulle det inte bli i hemmet, om du

Erkändt bästa och billigaste Kaffe, The & Cacao erhålles i Holländska Kafferosteriets butik Allm. 6567. Stureplan 6. Riks 4158

lämnade det för att fylla din uppgift, som du kallar det,» menar fastern helt allvarsam. »Att vårda dina föräldrar, med din kärlek och ömhet förljufva deras dagar och i någon mån återgälda allt, hvad de gjort för dig, är icke detta en så skön uppgift en ung flicka kan önska sig. Du kan dessutom, äfven om du stannar i ditt hem, på sätt och vis ägna dig åt kallet som barmhärtighetssystem.»

»Hur skall det gå till?» Hildur lämnade hastigt platsen vid fönstret och kom bort till gungstolen. »Hvad menar du faster?» — »Jo, du klagade nyss öfver att inte ha något att taga dig för. Du ville göra något godt och nyttigt! Din håg tyckes särskildt luta åt de sjuka. Vi ha ju äfven här i staden ett stort, nytt sjukhus, fullt af sjuklingar. Hvad säger du om att skänka dessa alla dina blommor, som du nyss klagade öfver, att de förstördes och vissnade. Huru mycken glädje skulle det inte bereda de olyckliga sjuka att se blommor och grönt i de dystra sjuksalarna.»

»Men faster, jag har ju aldrig varit på sjukhuset, kanske sköterskorna och läkarne misstuckte detta, jag känner dem ju alls inte,» svänder Hildur litet tveksamt.

»Jag tror tvärtom, att de skulle väl upptaga ditt vänliga intresse för deras sjuka. Jag har hört flere sköterskor uppriktigt beklaga den liknöjdhet och brist på medkänsla man i allmänhet hyser för sjukhusens olyckliga gäster. Tag du initiativet och bilda en förening bland dina unga väninnor med syftmål att förkorta de långa timmarna för de sjuka, att läsa för dem, uppmuntra dem i deras lidande och elände, ja, med ett ord, så mycket ni förmå, göra godt. Det finns ofta en hel del sjuka småttingar på sjukhusen, hur glada skulle dessa inte bli för de kasserade leksaker, som eljes bara kastas i skräpkammaren, de gamla bilderböcker, hvilka blott ligga i vägen, sedan de fått lämna plats för nya samlingar.»

»Ja, men jag är rädd, att mina väninnor bara skola skratta åt mig, om jag kommer med ett sådant förslag,» menar den unga flickan, litet oroligt.

»Kära barn,» — faster Beth såg helt allvarlig, nästan sträng ut — »de af dem, som äro nog hjärtlösa och själfviska att kunna göra narr åt din plan, äro sannerligen inte värda att kallas vänner. Men för öfrigt tror jag, att de flesta unga flickor i grund och botten ha ett varmt hjärta för nöden och olyckan, blott man gör sig besvär att vädja till deras bättre känslor. — Det är dessutom icke allenast hos de sjuka ni skulle kunna verka ett godt verk. Det finnes så många uppväxande flickor bland samhällets fattiga befolkning, som ofta lämnas vind för våg af slarfvinga och liknöjda eller af tungt arbete upptagna mödrar. Hur skulle ni tycka om att en à ett par gånger i veckan samla flickor från 8—12 år, undervisa dem i nyttiga handaslöjder, läsa för dem, öfva dem i sång, anställa lekar m. m. En liten traktering af te och smörgåsar, innan de åtskiljdes, tror jag säkert edra föräldrar gärna skulle bestå dem. Du skulle få se, att denna er lilla insats i kärlekens tjänst med tiden blefve dig och dina unga vänner till glädje och verkligt nöje.»

Hildur hade tankfullt åhört, huru fastern utvecklade sina teorier. Nu grep hon hastigt dennas hand och utropade varmt:

»Ja, faster Beth, det vill jag göra! Redan i morgon skall jag gå till mina flickbekanta och väcka deras intresse för saken. Jag skall vara så värtalig, så enträgen. Jag skall inte ge tappt, förrän jag fått dem allesammans att vara med därom. Tack, kära faster, för ditt råd.»

Och unga Hildur kysser varmt och med tacksamt hjärta sin faster, som genom sitt tal väckt allvarlig eftertanke och varma känslor i hennes hjärta...

Någon tid efter detta samtal sitter faster Beth i sitt lilla trefliga näste, väntande på Hildur, som lofvat infinna sig och förtälja, om hon lyckats i sitt förehafvande. Det ringer och jungfrun går att öppna. Knappt är detta gjordt, förrän Hildur skyndar in, glad och strålände.

»Nå Hildur,» frågar fastern, sedan hälsningarna äro undanstökade och Hildur satt sig till ro i den engelska hvilstolen vid hennes sida, »nå, hur går det med er nya verksamhet?»

»Ack, faster, det går så bra! Alla mina vänner ville vara med. Vi ha delat oss i tvänne afdelningar. Ena hälften af oss besöka de sjuka för att trösta och uppmuntra. De andra sysselsätta sig med de små fattiga flickorna. Vi äro alla så glada öfver att ha fått ett verksamhetsfält så stort, så rikt! Vi bara tycka det är ledsamt att inte ha börjat med dessa kärleksverk mot våra medmänniskor för länge, länge sedan.»

NAMNSDAGSREGISTER TILL 1901 ÅRS ALMANACK.

DET NAMNSDAGSREGISTER TILL NÄSTA ÅRS ALMANACK, som i dag medföljer Idun, hoppas vi skall blifva en välkommen present till tidningens ärade läsarinor samt finna nåd äfven inför manliga ögon. Den nya almanackan har i afseende å dagarnas benämningar så grundligt omstöpts, att det för hvar och en, som vill på namnsdag glädja anförvanter och vänner med en hälsning eller gåfva, rent af blifver en nödvändighet att på förhand göra sig förtrogen med de många nya namn, som tillkommit, de namn som flyttats till annan dag och — tyvärr äfven — de icke så få ganska allmänt brukliga namn, som borttagits. För att bereda hjälp och lättnad vid detta studium har redaktionen låtit utarbete det nu följande namnsdagsregistret och tillika låtit trycka det så, att om det hopvikes på afsedt sätt, ett häfte erhålles att lägga in i det kommande årets almanack, till format och storlek noga anslutande sig till almanackans. För fullständighetens skull äro det nya årets alla dagbenämningar medtagna, äfven om de, såsom t. ex. nyårsdagen och menlösa barns dag, icke precis passa till dopnamn åt gossar eller flickor. För att förekomma misstag hafva slutligen månadsnamnen icke betecknats med siffror, utan blifvit fullständigt uttagna. Och sedan får namnsdagsregistret tala för sig själf så godt det kan.

EN LANDSMANS UPPLEFVELSER PÅ DEN OSTASIATISKA KRIGSKÅDEPLATSEN. MED ORIGINALFOTOGRAFIER AF W. BEER.

SOM DE DAGLIGA tidningarna redan ve-
tat berätta, har i dagarna till födelsesta-
den Stockholm anländt en landsman, hr Wal-
demar Beer, efter en 26-årig vistelse dels i
det europeiska, dels i det asiatiska Ryssland,

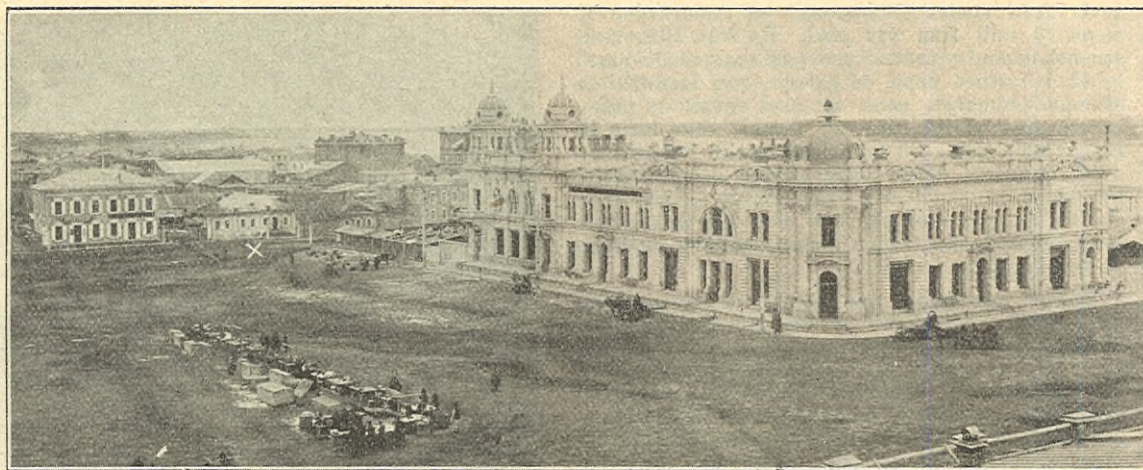
HERR W. BEER.

där han i staden Blagowestschensk skapat sig en själfständig ställning som musik-, konst- och bokhandlare. Blagowestschensk är belägen i det yttersta östern vid floden Amur på själfva gränsen till Mandschuriet och har därför också berörts af de senaste krigshändelserna i Kina.

Hr Beer och hans fru, som är honom följaktig på resan, närmast företagen med anledning af krigets alltjämt hotande fasor, ha också spännande personliga upplevelser att förtälja från den aflägsna skådeplatsen för de händelser, som nu sysselsätta hela världens intresse. Dessutom medför hr B., som är skicklig fotograf, en del synnerligen intressanta, af honom själf tagna fotografier från krigsskådeplatsen och krigshändelserna i Amurdistriktet, af hvilka bilder Idun i dag har nöjet meddela sina läsare några reproduktioner, belidsagade af följande skildring af hr Beers egen hand:

När underrättelserna om, att kriget med Kina började antaga en farlig karaktär, först kommo till vår trakt, ansågo vi oss helt och hållet lugna för våra grannar på mandschuriska sidan, och ingen människa trodde, att vi hade något att befara af de fredliga Mandschurererna, af hvilka omkring 5,000 lefde i vår stad, och hvilka försågo hela trakten med lifsförnödenheter, samt med hvilka guvernementet, allt sedan Amurdistriktets eröfring af greffe Murawieff, stått i oafbruten affärsförbindelse.

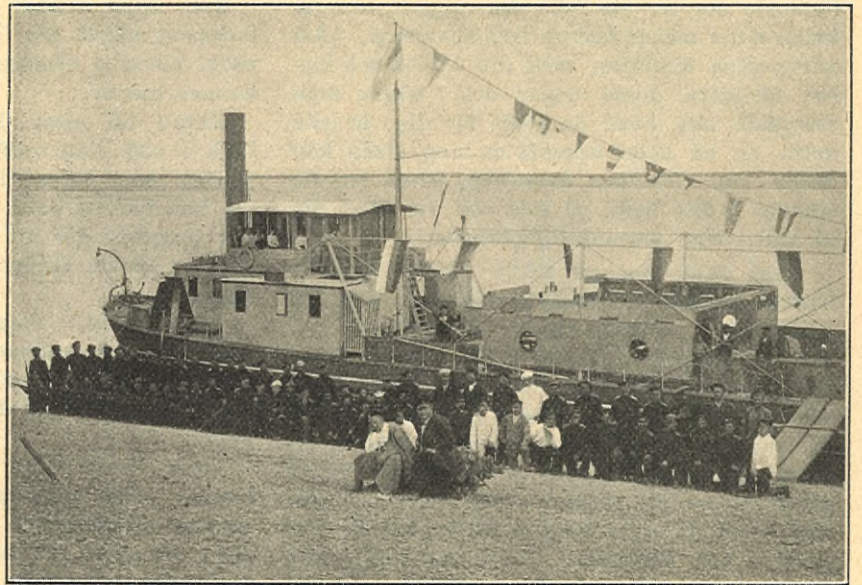
Men inom kort inkommo till vår guvernör underrättelse om, att järnvägsbyggnadsområdet (för den stora sibiriska järnbanan i Mandschuriet) var i fara, till följd af befallning från kinesisk sida att hindra arbetets fortsättande och att bortdrifva alla därvid anställda ryssar. Enär många af stadens befolkning hade vänner och bekanta anställda vid järnvägsbyggnaden, började allmän oro spridas i staden, men ändå tänkte ingen, att våra grannar på andra sidan floden skulle våga eller vilja angripa vårt fredliga samhälle. En order om mobilisering af Sibiriens hela militärstyrka och reservisternas indragande visade emellertid, att saken var mycket allvarlig. Också afsändes efter några dagar största

STADEN BLAGOWESTSCHENSK VID AMURFLODEN PÅ KINESISKA GRÄNSEN. (DET MED X UTMÄRKTA Huset inrymmer hr Beers bok- och konsthandel.)

ETT KINESISKT KÖPMANSHUS I BYN SACHALIN.

HJÄLPTRUPPER ANLÄNDA OCH LANDSÄTTAS VID BLAGOVESTSCHENSK.

delen af vår stads garnison, bestående af infanteri, artilleri och kosacker till de hotade områdena. Sedermera afgick ytterligare en del af garnisonen, så att vårt försvar inskränkte sig till cirka 100 man infanteri och 50 st. kosacker.

Den 1 juli blefvo vi öfvertygade om, att vårt läge var i högsta grad betänkligt. Då anlände nämligen underrättelse, att kineserna anhållit en ångare med en rad pråmar, hvilka förde ammunition och

minst mig själf. — Vår belägenhet var ju ganska betänklig, då vi nyss afhändts större delen af vårt försvar och då vi, utom att vi saknade all kunskap om storleken af den kinesiska styrka, som så plötsligt anfallit oss, äfven inom stadens område hade cirka 5,000 kineser samt utanför staden på flere håll kinesiska byar, hvilkas befolkning måhända kunde göra gemensam sak med sina landsmän och antända vår stad. Till råga på olyckan hade floden,

i följd af torka, sitt lägsta vattenstånd, hvilket omöjliggjorde all flodtrafik, så att snabb undsättning ej var att vänta.

Alla bodfönster och dörrar tillbomrades nu och befolkningen flydde hufvudlöst i alla riktningar utåt stadens omgifningar, där i alla fall flertalet bomber, tack vare kinesernas oskicklighet att rikta sina vapen, slog ner och sårade många af de flyende. Hade kinesernas skjutförmåga varit större, är det troligt att staden, till största delen byggd af trä, blifvit raserad.

Dagen därpå samlades stadens styrelse och beslöt utdela 500 gamla gevär, hvilka funnos i förråd. Befolkningen uppmanades äfven att bilda milis. De som handlade med vapen, måste utlämna sina lager åt de uppskrämda massorna. De senast afgångna truppernas återkomst samma dag lugnade emellertid något upphetsningen. Något anfall på den kinesiska styrkan vågades dock ej, okunniga som vi voro om dess storlek, men några små nattliga rekognosceringar företogs af kosackerna, hvarvid flere af dem stupade.

Under 20 dagars tid besköt vi så upphörligt af fienderna och bomberna kräfdes äfven många lif. Nu började emellertid floden till all lycka att stiga, och den 20 på e. m. anlände 8,000 man undsättningstrupper. Under natten delade sig denna styrka i två afdelningar, hvilka från tvänne håll gingo öfver floden 20 werst nedan och ofvan vår stad för att taga fienden i ryggen.

På tredje dagen efter truppernas ankomst började bombardementet af byn Sachalin, vår fientlige kinesiske granne midt öfver floden. Skenet från den brinnande byn och larret från kanonaden utgjorde ett grant, men hemskt skådespel.

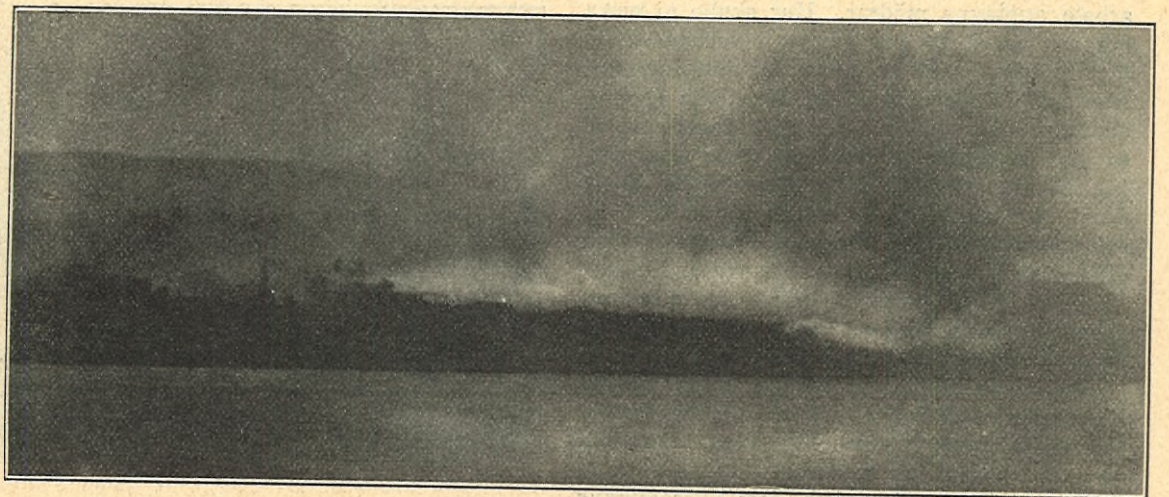
Efter 3:ne timmar var vår stads befrielse fullbordad, och 5 dagar därefter kunde vi obehindradt resa vår väg. Från belägringen har jag som minne några af kinesernas tämligen ofarliga pilar och några kulor från deras stora kanoner, dessa senare omlindade med trasor, emedan de eljes varit för små för kanonerna.

EN KINESISK AMBAN (= GÜVERNÖR) MED FÖLJE PÅ BESÖK I BLAGOVESTSCHENSK.

gevär från staden *Chabarowsk** på Amurfloden 40 werst (3 mil) från vår stad. En från Blagovestchensk utsänd undsättningsexpedition lyckades emellertid i tysthet kapa de trossar, som fasthöllo de eftersta pråmarna, samt att med endast en pråm, lastad med vapen, för full maskin sätta kurs på Blagovestchensk. Då kineserna märkte denna manöver, öppnade de en häftig gevärs- och kanoneld, hvarvid flere man blefvo svårt sårade. Enär detta skedde så nära inpå oss, kan man lätt tänka, hvilken uppskakande verkan denna händelse utöfvade på befolkningen i staden.

Den 2 juli (16 juli vår stil) kl. 12 middagen afgick under kommando af vår guvernör, general Gribsky, den sista hjälpsändningen nedåt floden. Kl. 1/2 7 på aftonen samma dag öfverraskades den på gatorna och strandboulevarden promenerande befolkningen i Blagovestchensk af en häftig kanon- och gevärseld från den å motsatta sidan af floden belägna kinesiska byn Sachalin. Aldrig kan jag glömma den panik, som grep stadens invånare och ej

KINESBYN SACHALIN STUCKEN I BRAND AF DE RYSKA TRUPPERNA. SAMTLIGA BILDERNA EFTER ORIGINALFOTOGRAFIER FÖR IDUN AF V. BEER.

* Sätet för generalguvernören och administrationen af Amur- och Primovskigubernementen.

EN FÖRELÄSERSKA.

SOM EN BEHÖFLIG motvikt mot de smakfördärfvande förströelser, hvilka flere af våra offentliga förlustelseetablissemment icke akta för rof att bjuda publiken, äro de nyligen påbörjade »skaldeaftnarne» på Skansen att på det varmaste anbefalla.

Det är den kända föreläserskan och författarinnan fru Nonny Lundberg, född v. Schultzenheim, som börjat med dessa intressanta uppläsningssaftnar, hvilkas innebörd och syfte att verka förädlande och väcka intresse i vida kretsar för våra yppersta diktares verk hon själf utvecklade i en uppsats å annat ställe i dagsnumret.

Fru L. är en gammal kär bekantskap för Iduns publik, enär fina novellistiska och poetiska bidrag af hennes hand tid efter annan stått att läsa i Iduns spalter, liksom ock i dagspressens.

Hennes starka litterära intressen hafva emellertid haft behof af flere verksamhetsfält än enbart det själfständiga författarskapets. Det har legat henne om hjärtat

FRU NONNY LUNDBERG, FÖDD V. SCHULTZENHEIM.

att medels det muntliga föredraget frambara de stora diktarnes tankar och idéer till lyssnande åhörareskaror, hvadan hon under årens lopp kommit att medverka som deklamatrix vid åtskilliga välgörenhetskonserter i hufvudstaden.

I samma egenskap har hon äfven medverkat vid professorskan Netzels i vårt musikalskande sällskapslif så gouterade musikafnarn samt vid Arbetareinstitutets musikaliska aftonunderhållningar. Hon har därjämte hållit en serie föreläsningar i litteratur på Södra arbetareinstitutet.

Gift med lektorn vid Södermalms högre allmänna läroverk E. J. Lundberg, bekläder ock fru L. husmoderns viktiga och maktpåliggande kall, och man skulle kunna förmoda att detta, jämte hennes litterära intressen, vore nog att utfylla hennes lif med arbete.

Men drifven af sin starka verksamhetslust har hon också funnit tid öfrig att studera tandläkareyrket, med det resultat, att hon just innevarande höst aflagt första tandläkare-examen (odontologie kandidat-examen) och nu tjänstgör på kliniken.

För Skansens anläggningar med dess

EN »SKALDEAFTON» PÅ SKANSEN. FRU NONNY LUNDBERG FÖRELÄSER I LAXBROSTUGAN. TECKNING FÖR IDUN AF DAVID LJUNGAHL.

höga fosterländska och kulturella syften har fru L. städse besjälats af det varmaste intresse; det senaste beviset härpå äro hennes nu påbörjade uppläsningar därstädes af svenska skalders, hvilken vackra och efterföljansvärda idé vi funnit vara en mer än giltig anledning till återgifvandet af fru L:s porträtt i våra spalter.

Ty dessa uppläsningssaftnar, om de rätt odlas, bära förvisso inom sig begynnelsen till en välbehöflig reform i vårt snedvridna och sorgligt ytliga nöjeslif. Och att den förträffliga tanken utgått från en kvinna synes oss vara liksom en maning till alla ädelt kännande och viljande kvinnor att hvar i sin stad söka bygga vidare på det gifna uppslaget.

Ty härvidlag sitta kvinnorna inne med den största kraften. Det är från dem förädlingen skall komma, genom deras skönhetsträngtan och renhetslängtan vi skola uppfostras att söka sådana förströelser, som värma känslan och odla tanken.

HR BERGENDAHL SOM FÄNRİK STÅL FÖRELÄSER FÄNRİK STÅLS SÄGNER I BOLLNÄSSTUGAN PÅ SKANSEN. FOTO FÖR IDUN AF W. FAHLSTEDT.

SKALDEAFTNAR PÅ SKANSEN.

DET SKULLE bli skaldeafton på Skansen — Victor Rydbergsafton — och man hade anmodat mig att framsäga några af den store mästarens dikter.

Med verklig glädje hade jag gått in på förslaget, ty att i »kära fars» egen stuga vid flammande brasa få föredraga dessa pärlor af äkta svensk dikt Konst föreföll mig som en verklig lycka.

Jag såg så tydligt för mitt öga Laxbrostugans hälgdagssal med det väldiga eskåpet och de gamla porträtterna — bjälkarne i taket och de små blyinfattade rutorna, utanför hvilka höstmörkret låg och rufvade, medan oktoberregnet tyst och stilla silade ned. I kronan brunno alla ljusen och i spiseln flammade en väldig brasa...

Jag nästan längtade efter den stund, då jag skulle få slå mig ner i den högkarmade ekstolen och läsa — inte för publiken, utan för några goda vänner och grannar — hvad som mäktigast tilltalat min fantasi och värmt mitt hjärta.

Och den efterlängtnade stunden kom. Sällan har väl Skansen med sina aflöfvade träd, sina ödsliga gångar, sin öfvergifna dansbana, sina sprakande tjärtunnor och bloss öfver vattnet varit så fylld af stämning och poesi. Det var som en mäktigt gripande höstdikt, som man måste läsa till slutet strof för strof; och så blef man stående, medan höstregnet strömmade, alldeles stilla för att se på reflexerna på det svartblanka vattnet och det stora mörkret, som höll sig tätt pressadt intill skogsbyn och stuguväggarna...

Så gripa oss i hjärteroten endast naturen och skalden. De bemäktiga sig oss och de forma oss, utan att vi ana det, efter sitt beläte.

Därför skola vi låta skalderna tala. De äro våra mestare och föregångsmän, och de må lära oss att stanna inför idealen just i tider sådana som våra, då man inte vill böja sig för annat än för de materiella värdena.

Så till vida har Skansens herre och mestare gjort sina landsmän en tjänst. Han vill inte, att den svenska poesien skatter skola ligga skrinlagda såsom tomma namn i medvetandet. Han vill ha dem ut i det

levande lifvet, förädlade och vederkvickande.

»Kom hit till den vänliga brasan,» menar han, »du, som är trött af många bekymmer och af små, jordkrypande tankar; sätt dig här i ro några ögonblick och lyssna till de stora andar, som tala till dig så mäktigt på ditt eget älskade modersmål. Böj dig, och låt dem skänka dig något af den stillhet, som är lika nödvändig för den växande anden som solens flöden för den spirande grödan.»

Detta är innebörden af Skansens skaldeaftnar, och på detta sätt uppfattade, skola de helt säkert bli till glädje och vederkvickelse för många. Det är åtminstone afsikten med dem — den idé, som lyfter dem högt upp öfver de vanliga s. k. förströelserna.

NONNY LUNDBERG.

MALINS NATTMÖSSA.

DEN STACKARS, kära, gamla Malin var sjuk; ändtligen, efter långa år af slit och släp, hade sjukdomen lyckats hugga sina klor i henne. I det längsta hade hon hållit ut, segt och ihärdigt som nästan alla gamla af den tjänande klassen, hvilka anse det som en skam att behöfva tillkalla läkare. Ännu dagen innan hon kom på sjukhuset gick hon på torget och handlade samt lagade maten åt »min herre», som hon hushållade för. Men på eftermiddagen blef hon liggande, doktorn eftertelefonerades i största hast, och genom hans bemedling kom hon in på sjukhuset genast, men ett, som låg mycket långt bort.

Det var på sommaren och Malins vänner, hela den släkt hon troget tjänat år efter år, voro skingrade åt alla möjliga väderstreck. De, som voro kvar i staden, hälsade på henne hvar dag likväl, en stund på förmiddagen, då sjukhusets reglemente det tillät.

På sjukhuset hade hon det bra, jämförelsevis, där var naturligtvis ljus och luftigt, och i salen låg det endast sex sjuka till, och värre kunde det ha varit. Sköterskorna voro snälla, men allvarliga och stränga i sina svarta klädningar. Lakanen voro litet

grofva, men hvad gjorde det? Allting gjorde ett godt intryck på fru Berta, som var en af dem, som kom och hälsade på sin gamla vän.

Hvad ville de icke alla göra för Malin, som alltid var så glad och fin och pryddig, och som alltid uppvaknade på födelse- och namnsdagar med små presenter och iklädd en fin brun klädning med ett krås om halsen och en granatbrosch, som var ett arf från »gamla frun». Men hon fick ingenting förtära, där hon låg, hvarken frukt eller vin eller dylikt, det enda man kunde ge henne var blommor. Och det fick hon också, jämte många små klappar och leenden.

Men Malin hade denna förbehållsamhet om sig själf, som gamla ofta ha. Hon låg där alldeles tyst och orörlig, hon led af att andra skulle passa upp på henne, hon led af allt deltagande hon fick, hon pinades af att det icke var hon, som fick komma med en bukett i handen och niga och säga: »Håll till godo! Slit 'en med hälsan!»

Fru Berta brast i gråt första gången hon fick se henne, sjukdomen hade förändrat henne, och på dem, som icke äro vana att gå på sjukhus, verkar det ofta så, att man darrar och får hjärtklappning samt är mindre i stånd att behärska sig. Men hon betvang sina tårar för att icke enervera den sjuka och slog sig ned vid sängen samt försökte vara riktigt munter och språksam. Det var svårt i alla fall, hon kände, att hon icke lyckades. Hon var minst trettio år yngre än sin Malin, hon hade annars alltid bara pratat om sina små sorger och funderingar — men inte kunde hon förströ en sjuk med dem. Så måste hon gå för den dagen. Hemma hade hon Malin i tankarna hvar minut, stackars lilla Malin, skulle hon gå igenom detta? Men Malins förbehållsamhet band hennes tunga, hon fick så svårt att tala om sina känslor för denna natur, som aldrig begärt något för sig själf eller åtminstone aldrig visat det.

En dag gjorde den gamla ett tecken, att hon icke kunde säga något. Fru Berta var den, som var hos henne för tillfället, och hennes ansikte ljusnade af glädje öfver att det verkligen var något, som Malin ville, och att just hon skulle få göra det åt henne.

»Jag tycker inte om de här tröjorna — på sjukhuset,» — det var svårt för henne att tala, och fru Berta böjde sig ända ned till kudden för att kunna höra. »Men vi få — visst inte ha några andra. — Jag skulle vilja ha hit — mina nattmössor, som ligga i byrån, nyckeln sitter i.»

»Ja, kära Malin, dem skall jag ta' hit! Jag skall gå dit upp i eftermiddag, så kan jag ha dem med mig i morgon,» sade fru Berta ifrigt och såg på samma gång med en viss förvåning, hur det spända uttrycket i Malins ansikte vek för ett, som var nästan förnöjdt. Hon kunde icke riktigt fatta en sådan slags stolthet, som gjorde det till en pina för Malin att ligga i sjukhusets kläder, och som kunde göra henne så nöjd vid tanken på att få på sig en nattmössa, som var hennes egen.

»Om jag legat där i hennes ställe,» tänkte hon på hemvägen, »hur annorlunda skulle icke mina tankar vara, hur oröliga, hur olika mot hennes! På samma gång som jag förstår henne så väl i detta fall, så känner jag henne så litet i alla andra afseenden!»

Under hela middagen grubblade hon på denna själ, som arbetade där borta i sjukhussalen, som var där ensam bland främlingar, som gått sitt lif fram i en orubb-

Af koncentrerade Munvatten är **N:r 1**

Extra koncentrerad Aseptol à 2 kr. pr fl.

N:r 2 Vademecum; N:r 3 Gahnelit; N:r 4 Stomatol etc. som bakteriedödande preparat. Angenäm, kylande smak. Använd därför konc. Aseptol à 2 kr.

S:t Eriks Tekn. Fabrik, Stockholm.

lig tystnad rörande allt hvad den känt och lidit under många år. Hon jämförde med hennes sitt eget lif, som hittills varit nästan fullkomligt lyckligt. Hon gjorde som alla andra, hade hon en bedröfvelse, så talade hon om den och fick sitt deltagande, hade hon en glädje skulle alla dela den med henne. Malin hade haft sin period af ungdom och säkerligen af kärlek — finns det väl en kvinna, som aldrig röres af kärlek under något skede af sitt lif? — hon hade säkert många gånger känt sig tillbakasatt, ty så mycket visste fru Berta, att hon var ytterligt ömtålig, trots den tysta ytan. Hade hon varit utan intelligens, så hade det varit en annan sak, men Malin läste mycket, hon läste till och med norska och danska och hade en god uppfattning om litteratur, och hon berättade sator alldeles utmärkt. Hon var så snäll mot barnen, systersönerna, sondöttrarna och allesammans i släkten. Ja, detta var hvad hon gjorde för andra. Men hennes eget känslolif? Hvem kände henne? Faans det någon, som var sådan, att just han eller hon kunde vinna hennes förtroende?

Fru Berta fick intet svar på sina frågor. Hon hade emellertid en önskan att uppfylla åt Malin, och hon var så glad åt, att hon verkligen skulle kunna göra något för henne. Men hur det var, så blef det omöjligt att gå hem till Malin den eftermiddagen. Jungfrun var borta och manglade hela eftermiddagen, själf var fru Berta tvungen att vara hemma, emedan hennes man hade en god vän med sig till middagen. Och när den främmande gått och hon tagit bort kaffet och punschen och gjort i ordning en hel del, var hon så trött efter hela dagens ansträngningar, att hon icke orkade gå ut. Nästa dag satte det sig »på tvären» för henne så totalt, att hon måste telefonera till sin kusin och be henne hälsa Malin många gånger. Kusinen, fröken Ström, skulle sitta hos Malin så länge hon fick för det stränga reglementet, och fru Berta tröstades delvis därpå, att hon visste, att Malin hade mera glädje af fröken Ströms besök än af hennes, ty fröken Ström var äldre och lifligare och hade mera »sätt» än fru Berta.

Fru Berta bestämde sig nästa morgon för att fara i spårvagn till Kungsholmen, så att hon skulle hinna hämta mössorna, innan hon skulle till sjukhuset. Mellan tolf och tre fingo patienterna mottaga besök, klockan en kvart öfver elfva skulle hon ge sig i väg...

Men det kom bud, att Malin dött. Hon hade dött klockan fem på morgonen, ensam, i den tidiga gryningen, då ingen kunde vara hos henne.

Då hon skulle begravas, gingo de närvarande in i kapellet för att se henne. Men fru Berta stannade utanför. Hon trodde, att hon skulle få se samma ansträngda, stela uttryck i den kära dödas ansikte som på sjukhuset, innan hon fått säga till om sina mössor. För henne hade det betydtt så mycket, fru Berta visste, att hon skulle lämnat sitt tysta, inbundna lif med en stråle af tröst och stolthet, om hon haft en fin, nystärkt mössa på hufvudet, som var hennes egen. Hade hon väntat ifrigt på den? Hade hennes missräkning, den sista i lifvet, varit stor, då hon icke fått sin mössa den dag hon väntat den, eller hade sjukdomen tagit öfverhanden, så att hon glömt alltsammans? Fru Berta undrade ett ögonblick, om hon ens skulle ha fått lof att ha mössan, när hon icke fått lof att ligga på egna lakan, hvilket hon velat. Men hvad

betydde det! Hade Malin legat i spänd ord den sista dagen af sitt lif och blickat mot dörren i väntan på att blifva prydd till döden i denna främmande omgivning och i den färglösa sjukhussalen, väntan på att blifva prydd med en fin, hvit mössa, som för henne betydtt mer än alla rosor hon fått?

Det var en fråga, som fru Berta aldrig skulle få svar på, och det var först, när hon själf drabbats af allvarligare bekymmer än hittills, som just dessa kommo henne att glömma sina aggande samvetskval.

VERA HJÄRNE

EN BETYDELSEFULL 25-ÅRSFEST.

DEN 1 NOVEMBER hade 25 år förflutit, sedan disponenten *E. J. Ljungberg* tillträdde sin befattning som chef för Stora Kopparbergs bergslags aktiebolag, hvars storartade industriella verksamhet han nu under ett helt kvartsekel ledt och utvecklats med en enastående energi och förmåga. Med anledning därpå gaf bolagsstyrelsen i torsdags en lysande fest i Falun för jubilarerna, hvarvid till honom öfverlämnades den äreskänk, af hvilken vi, på annat ställe i dagens nummer, meddela en afbildning och beskrifning, och hvilken så i konstnärligt som materiellt värde inom vårt land söker sitt motsycke. Dessutom hedrades festföremålet ytterligare med en af professor Lindberg graverad minnesmedalj i guld. Med anledning af denna betydelsefulla hyllningsfest bringar Idun i dag såväl jubilarrens egen bild som några afbildningar från de verk, som representera de skilda grenarne af Stora Kopparbergs bergslags aktiebolags omfattande, världsberömda och fosterländskt gagneliga verksamhet.

Erik Johan Ljungberg är född i bergsmannsgården Hammarn i Grythytte socken den 4 mars 1843. År 1864 blef han elev vid Filipstads bergsskola. Från 1866 vikarierande förvaltare å Munkfors, utnämndes han 1868 till ordinarie på samma post, hvilken han innehade till 1875, då han erbjöds disponentplatsen vid Stora Kopparbergs bergslags aktiebolag. Sedan 1888 är han äfven bolagets verkställande direktör. I sitt äktenskap — hans maka är född Melcherson — har han ägt en son, som dock afled i spädd ålder.

Stora Kopparbergs bergslags aktiebolag är Sveriges äldsta ännu bestånd ägande bolag och sannolikt den äldsta industrikorporation i världen. Dess historia sträcker sina rötter djupt in i medeltiden och sagan har skrivit de första bladen i dess häfder. Forskningshafva gifvit vid handen, att man med största sannolikhet bör förlägga bolagets ursprung till tiden mellan åren 1200 och 1250 eller ungefär samtidigt med det första bearbetandet af Stora Kopparbergs grufva, bolagets första egendom, hvarifrån det äfven lånat sitt namn. Ett stort pergamentbref, utfärdadt af konung Magnus Erikson Smek den 24 februari 1347 och innehållande bolagets äldsta till ordalydelserna kända privilegier förvaras ännu i bolagets arkiv i Falun, och vid detsamma äro med snören och sigill fästade äfvenledes på pergament skrifna stadfästelser af konungarna Albrekt (år 1366), Erik af Pommern (1413), Kristoffer (1442), Karl Knutsson (1449), Kristian I (1458) och Gustaf I Wasa (1525).

Nu gällande bolagsordning erhöi k. maj:ts stadfästelse den 18 maj 1888. Styrelsen har sitt säte i Stockholm, men verkställande direktören bor i Falun, hvarest hufvudkontoret för verkens förvaltning fortfarande bibehålles.

Aktiebolagets egendomar — skogar, grufvor, verk och inrättningar — hade den 1 januari 1896 ett värde af 30,707,158 kr. och tillgångarne i sin helhet uppgingo samma dag till cirka 34¹/₄ millioner kronors värde.

Det är fyra hufvudgrenar af storindustriell verksamhet, bolaget i detta nu bedrifver: kopparhandtering, järnhandtering, trävaruhandtering och — nu senast tillkommet — pappersfabrikation.

Den gamla, ärevördiga *koppargrufvan i Falun*, på hvilken hela handteringen är grundad, har sin egen, ganska märkliga historia. Sagan tillskrifver en — bock äran af denna fyndighets upptäckt. Bocken hade under betande i skogen vältrat sig i den röda mull, som här liksom på så många andra ställen utgjorde det synbara beviset på en kisfyndighets närvaro. Bocken hemkom rödfärgad, och hans ägare drog därpå sina slutsatser, eftersökte stället i vildmarken och fann så den största hittills kända kopparfyndighet i världen. Det är snart 700 år, sedan detta timade. Grufvan har sedan dess upphörligen varit bearbetad, allt djupare och vidare har man bränt, brutit och sprängt, och år 1876 hade grufvans orter 33 kilometers sammanlagd längd. Hennes lodräta schakt hafva ett sammanlagdt djup af 1,800 meter.

Djupast af dem och djupast i Sverige är Fredriks schakt, som går lodrätt ner till 343 m. djup. Man kan bilda sig en föreställning om det jättearbete, som här från äldsta tider till nu är utfördt, då man får höra, att summan lösbrutet och uppfordradt berg belöper sig till cirka 35 millioner ton. Staplades denna massa i en hög, skulle densamma nå en höjd af 250 meter, vid marken hafva en omkrets af 1,5 kilometer samt täcka en yta af nära 40 tunnland. Den kolossala käglans volym skulle med andra ord vara sju gånger så stor som Cheops pyramid i Egypten, och man må därför icke undra på, att Stora Kopparbergs grufva fordom blifvit ansedd som ett af världens underverk. Den mängd metallisk koppar, som ur det brutna berget utdragits, är beräknad utgöra tillsammans öfver 500,000,000 kilogram, hvilket är mera, än någon annan koppargrufva i världen afkastat. Falukopparn har af gammalt varit känd för sin guldhalt, och guldextraktionen har på senare tider årligen lämnat öfver 70 kg. bergfint guld. Detta är den viktigaste af kopparverkets biprodukter. Men äfven andra tillgodogöras. Värdet af alla de produkter, som bergslagets kopparhandtering från äldsta tider till nu frambragt, kan anslås till den enorma summan af 1,018,000,000 (säger nära 1¹/₅₀ milliard) kronor. De verk och inrättningar, som för närvarande äro i verksamhet för bergslagets kopparhandtering, äro koppar-extraktionsverk, guld- och silfververk, vitriolverk, svafvelbruk, rödfärgsverk och svafvelsyrefabrik.

År 1873 började *Domnarfvetts järnverk* byggas vid den nedersta af Tunaforsarne i Dalälven och alldeles invid den historiska plats, där fordom Borgans legat, det gamla af drottning Margareta byggda fästet, som en tid beboddes af den grymme dalafogden Jösse Erikson, och som förstördes af Engelbrekt och hans dalkarlar. Genom Bergslagsbanan och därmed i samband stående andra järnvägar har verket från fem håll tillförsel af träkol från Dalarnas skogsområden och ej långt från verket ligga mellersta Sveriges största malmtillgångar. Vid 1878 års början sattes verket i gång, därmed intagande platsen såsom det största järnverket i Sverige. Det är ock att anse såsom det största träkolsjärnverk i världen och omfattar nu följande hufvuddelar: kolningsafdelning, hyttaafdelning, bessemerverk, martinverk, valsverksafdelning, verkstadsafdelning,

Guidmedalj Stockholm 1897 för utmärkt brödsorter samt för främmande industriell verksamhet. Begär priskurant.

Delikatess-Spisknäckebröd
Högsta grad af mörhet.

SPIS- och KNÄCKEBRÖD
i många olika sorter.

C. W. SCHUMACHER
Kongl. Hofleverantör. — 17 Norrlandsgatan 17 — Stockholm.

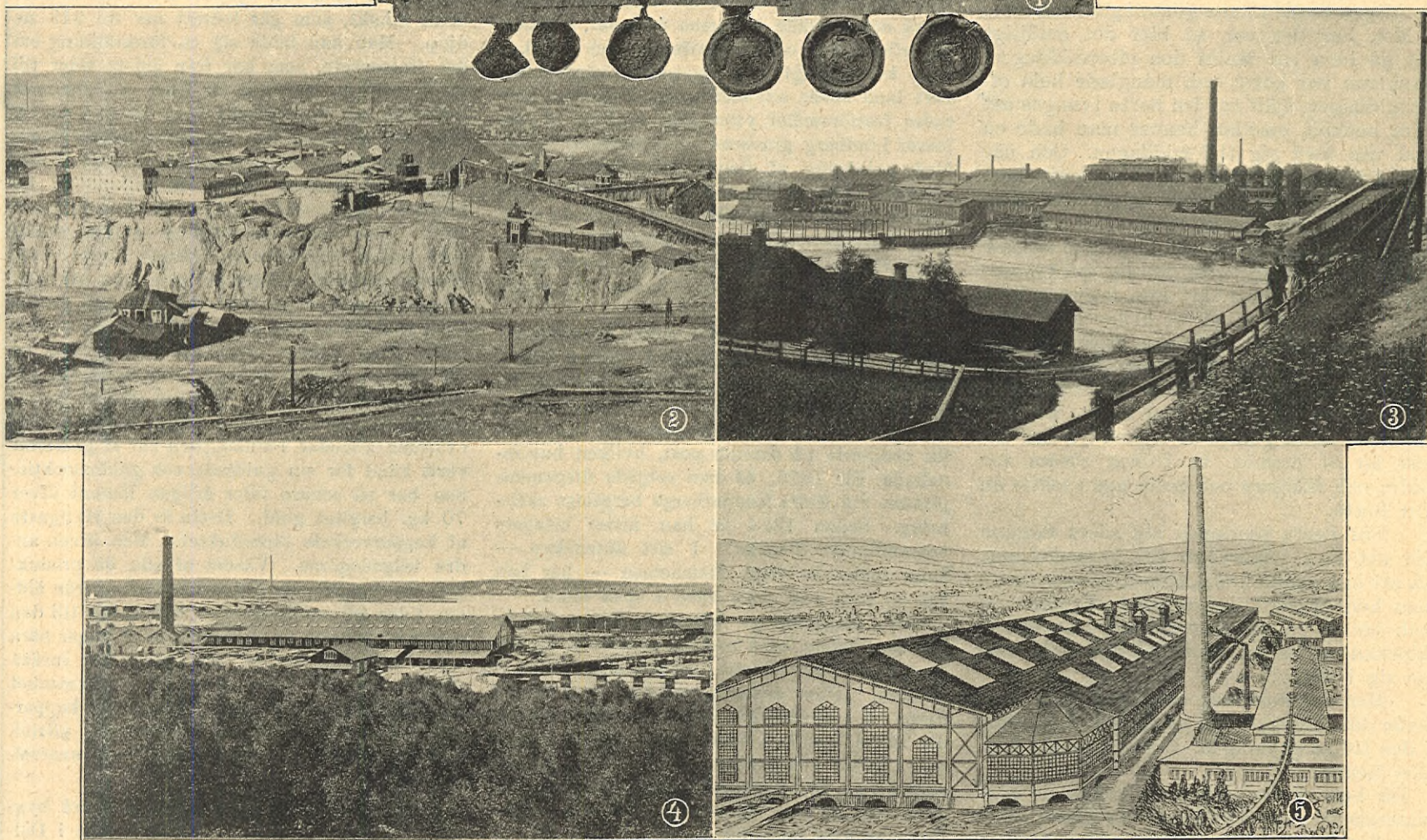
manufakturmedja, söm-, spik- och bultfabrik, tegelverk samt såg och hyfleri.

Det järn och stål, som tillverkas vid Domnarvet, är uteslutande götmetall. Bergslagets tillverkning af vällmetall är förlagd till Korså bruk med Ågs masugn. De produkter, som bergslagets järnverksafdelning från äldsta tid till nu frambringat, kunna anslås till cirka 700,000 ton med ett sammanlagt värde af omkring 114,000,000 kronor.

År 1885 inköpte bolaget *Skutskärs sågverk* i Elfkarleby socken i Upland. Detta verk ligger vid södra sidan af Geflebukten, strax ofvanför Dalälvens utlopp i Bottenhafvet. Utvidgningar hafva sedan oupphörligen skett, så att anläggningen nu utgör den största i sitt slag i Sverige och därmed äfven den största i världen. Årligen försågas mellan 1 och 1½ million timmerstockar, som sommartiden nedflottas på Dalälven från bergslagets skogsegendomar. Till verket höra ett hyfleri och en lådfabrik med 14 diverse maskiner samt en år 1894 byggd trämassefabrik. Egen mekanisk verkstad finnes äfven.

Fortsätta vi vår vandring från arbetarekolonien mot Dalälvens strand, befinna vi oss slutligen vid själfva platsen för bruksanläggningen. Där förut en liten landt gård haft sitt idylliska läge på den höga flodstranden, reser sig nu en ståtlig byggnad — den från Stockholmsutställningen 1897 välbekanta maskinhallen, hvilken här fått träda i industriens tjänst ännu en gång. Hvad som dock framför allt annat fångar vår blick, är det stortartade skådespelet nedanför i älven, och öfver hvilket man från den höga stranden har en ypperlig anblick. Det är den tills dato ojämförligt största vattenkraftanläggningen i vårt land, som här pågår, och den omständigheten, att hela älven skall fördämmas, gör anläggningen till ett af de svåraste arbeten i sitt slag. Då allt hunnit fullbordas, skall forsen, som beräknas innehålla 18,000 vattenhästkrafter, vara fånglad af en sicksackformad damm tvärs öfver älven, hvilkens bredd nu efter tillöppskanalens utsprängning vid sidan af den gamla strömfåran synes betydligt öfverstiga 100 meter.

1. STORA KOPPARBERGS BERGSLAGS PRIVILEGIEBREF, UTFÄRDADT AF KONUNG MAGNUS ERIKSSON SMEK. 2. FALU KOPPARGRUFVA. 3. DOMNARVETS JÄRNVERK. 4. SKUTSKÄRS SÅGVERK. 5. KVARNVEDENS PAPPERSBRUK.

Om rörelsens omfattning kan man bilda sig en föreställning däraf, att vikten af ut- och ingående gods per dag belöper sig till cirka 1,500 ton.

Till sist några ord om bolagets senaste stora utvidgning i och med det ännu under anläggningen varande, men inom den närmaste framtiden fullbordade *Kvarnsvedens pappersbruk* — äfven det det största i sitt slag på jordens rund!

Kvarnsveden är beläget i Dalarna ungefär ½ mil ofvanför Domnarvet och står numera

i förbindelse med det senare genom en smalspärig järnväg, som af bergslagsbolaget anlagts dit ut för forsling af material till arbetsplatsen och för att framdeles frakta fabriken alster.

De första bruket tillhörande byggnaderna, som man vid framkomsten får syn på, äro de åtta stora arbetarekasernerna om 21 rum hvardera, i hvilka pappersbrukets arbetare komma att hafva en, hvad särskildt naturskönt och sundt läge beträffar, synnerligen förträfflig bostadsplats.

Vi göra så ett besök i maskinhallen, som inifrån ter sig ännu ståtligare än utifrån. Den är medels en trossbotten af järn och betong delad i två våningar, af hvilka den nedre skall inrymma alla maskinledningarna och den öfre skall innehålla 6 väldiga pappersmaskiner, placerade parallellt i hallens längdriktning. Vid norra ändan förläggas massingarne (en sorts behållare för pappersmassa) och vid den södra sorteras, packas och utföres det färdiga papperet. Två pappersmaskiner insätts att börja med; de skola producera 10,000 ton papper

per år. Fabriken's produktion är dock afsedd att framdeles uppdrivas till 30,000 ton pr år.

*

Den utomordentligt dyrbara och konstnärliga äreskänk, som vid festen i Falun den 1 dennes öfverlämnades till hr Ljungberg, och af hvilken vi här invid äro i tillfälle att meddela en afbildning, är utförd af den välkända hufvudstadsfirman C. G. Hallbergs Guldmedsaktiebolag och utgör i sanning en heder för nutida svensk guldmedskonst. Den består af tvänne inom en ram infattade kartor upptagande — såsom den å den öfre kartan befintliga kartuschen angifver — »Stora Kopparbergs bergslags aktiebolags hela ägovälde 1900», såväl i Dalarne och Norge som vid Skutskär. Slottsarkitekten Agi Lindegren har gifvit idén till det hela, figurerna äro tecknade efter lefvande modell af artisten Viktor Andréen samt under hans ledning modellerade af skulptören Alfred Olsson.

Pjäsen — hvarå arbetet påbörjades i maj förra året — har en vikt af 150 kg., samt är cirka 2 m. hög samt 1,30 m. bred och är hällen i ljust oxideradt silfver. Af de fyra figurer, hvilka både genom sin konstnärliga fulländning och sin dyrbarhet, intaga en dominerande plats å konstverket, symboliserar den nedre till vänster *Järnet*. Kring pannan bär hon en järnkrona af svart emalj, besatt med turkosor och juveler. Liksom de andra figurerna är äfven denna af skulpterad i elfenben och guld. Till höger står *Guldets* gudinna med en guldtacka i sin vänstra och med ett smycke — guld i förarbetad form — i den högra handen. Kring pannan har hon en krona af juveler och smaragder, de senare symboliserande kopparen, ur hvilket guldet drages. Ofvanpå till vänster sitter en kvinna med ett allvarligt uttryck öfver de fagra dragen. Vid vänstra sidan har hon en tallstam och kring hjässan glänser ett diadem af grankottar. Hon symboliserar *Skogshandteringen*. Hennes granne till höger är *Trämasseindustrin*, symboliserad af en ung kvinna med leende anletsdrag, hållande i sin hand en rulle papper. Kring håret bär hon en krans af papyrusblommor.

Pjäsen's öfverstycke prydes af ett förtjusande ornament af tallbarr i mörkgrön emalj och i dess midt finna vi järn- och kopparmärkena, omgifna af intelligensens symbol, lagerkransen. Tvänne stora, härligt skiftande opaler, hvilka fått sina platser, en ofvan- och en nedanför den stora kartan, symbolisera bolagets mångskiftande verksamhet. Ornamentet af emaljerade blad med gyllene frukter rundt omkring kartorna förläna än mer glans och prakt åt det magnifika konstverket.

På den stora kartan öfver Dalarne, som upptager pjäsens midtparti, betecknas städer af stora briljanter, kyrkor — hvaraf kartan upptager ett 50-tal

af mindre briljanter, järnbruk af rundslipade safirer, järngrufvor af facettslipade safirer, stationsambädden af chrysoliter, koppargrufvor af rundslipade rubiner, pappersbruk af opaler och nedlagda järnbruk af facettslipade rubiner.

Den nedre kartan upptager bolagets sågverk, Skutskärs hamn, i synnerligen vackert, konstrukt arbete. Särskildt anmärkningsvärd är här en väderstreckrossett med en safir i midten och rubiner och juveler rundt omkring.

BREF FRÅN LIZZIE I STOCKHOLM TILL MÄRTA I LANDSORTEN.

KÄRA MÄRTA!

Du säger, att det är tråkigt nere på landet, men tror du, det är bättre här uppe i Stockholm, nordens Venedig, som det verkligen med skäl kallas? Om det ändå finnes gondoler, som i det riktiga Venedig, så kunde det ju vara någon utsikt att paddla sig ned till Hellbackers och äse »sawing from drow-ning» i Kungsträdgården! De enda, hvilka verkligen gå säkra från att finna en graf i böljorna på våra gator, äro Lunkan, som omöjligt kan drunkna, och långa löjtnant L... berg på Svea Garde, du vet, ty han lär bottna till och med på de värsta ställena, påstås det.

Du vet naturligtvis af, att vårt gemensamma ideal, »den gudomlige», har fyllt halfva hundraåret i dessa dagar. Det är ju litet förargligt, förstås, att man skall gå och svärma för en herre, som är 50 år, men hvad skall man göra! Jag skref till dig i våras, att jag beundrade de Wahl med de stora mörka ögonen och den passionerade vibrerande stämman, som trängde ned i ens alla innersta. Jag sprang och hörde honom i nästan alla pjäser, som han uppträdde i, men det var rysligt, hvad han var enförmig, han var ju känslöfull hela vintern! När jag sett hans sköna, mörka ögon stirra ett halfår och hört samma vibrerande stämma i alla möjliga förklädnader, så blef jag »less» och »slog upp».

Att moster Lova och jag skulle gå och höra Ödmann den kvällen, han fyllde 50 år, var ju naturligt. Redan på morgonen skickade vi ner Fina för att stå i kön till förköpet. Fina, som hade förlovat sig igen kvällen förut, tyckte naturligtvis, att det var rysligt onödigt, och snurrade i väg med humöret betydligt under noll. Vid tiotiden gick jag ned för att se till henne ett tag, och hittade henne emellan två stadsbud inne i vestibulen, med hvilka vännen Fina redan tycktes ha formerat bekant skap, ty de dystra molnen, som på morgonen prydde hennes ädla panna, hade vikit för det allra vackraste solskenshumöret.

»Huru går det, Fina?»

»Bra,» svarade Fina och slog ned ögonen, sedan hon först hunnit slänga åt det ena stadsbudet ett bedärande ögonkast under den nykrusade luggen.

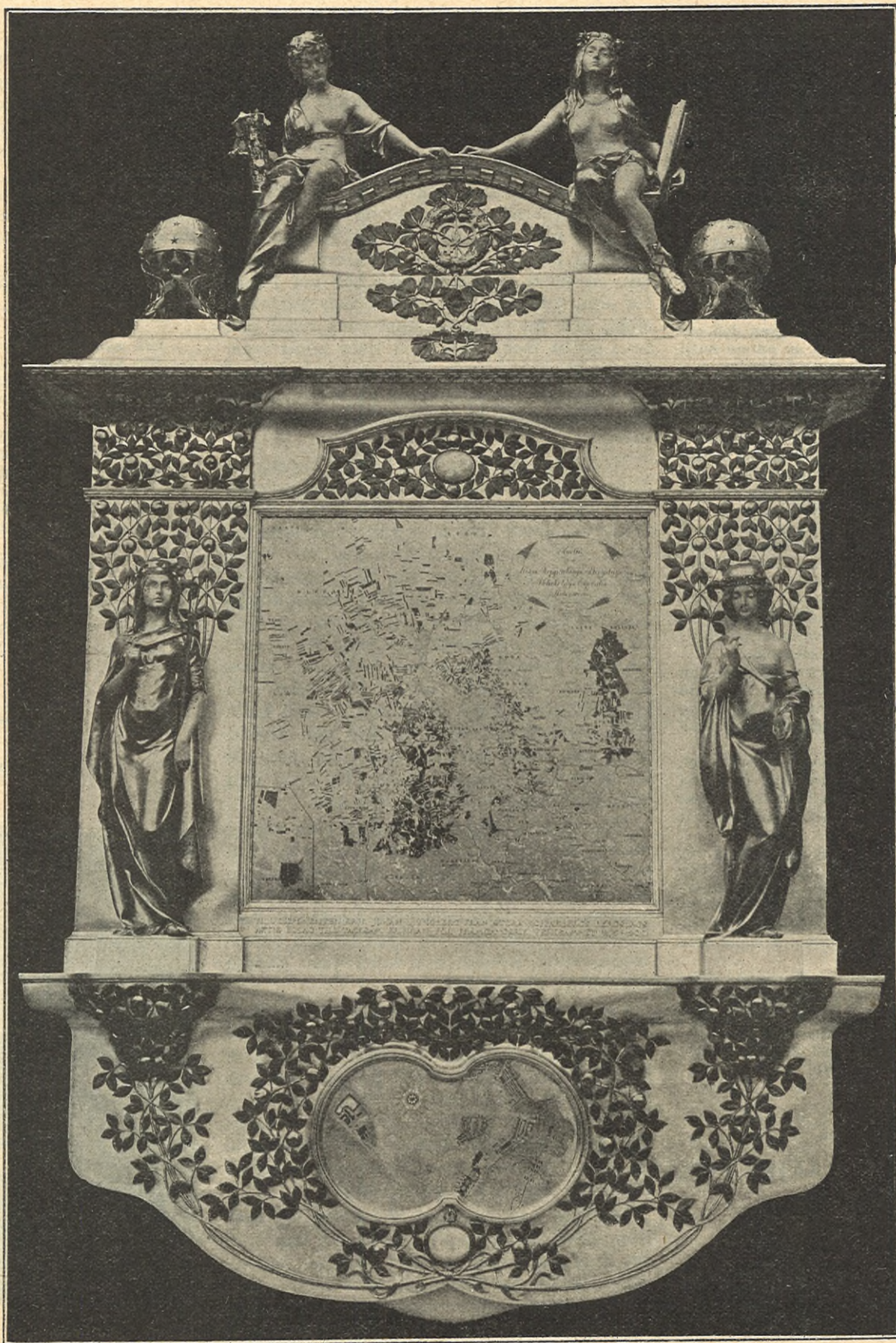
»Skall jag aflösa Fina ett tag?»

»Nej, för all del, snälla fröken,» utbrast Fina förskräckt, »jag står så gärna så!» En ny blick, men denna gång på det andra statsbudet.

Efter ett par timmar kom Fina traskande med ett par biljetter.

»Nå, gick det bra?»

»Jaa då, han var så stilig så.»

STORA KOPPARBERGS BERGSLAGS A. B.'S ÄRESKÄNK TILL DISPONENTEN E. J. LJUNGBERG VID 25-ÅRSFESTEN DEN 1 NOV. FOTO FÖR IDUN AF A. BLOMBERG.

Inskriptionen, som är hällen i upphöjdt arbete med bokstäfver af hvit emalj, lyder: *Till disponenten Erik Johan Ljungberg från Stora Kopparbergs Bergslags Aktiebolag till tacksam erinran för framgångsrik verksamhet 1875—1900.*

»Han, hvilken han?»
 »Han med de svarta mustascherna, vet ja.»
 »Jaså stadsbudet, ja, men jag frågar efter biljetterna jag.»
 »Ja, dom ä' här, det ä' mycket bra platser, sa' han.»

»Statsbudet?»
 »Javist, han köpte dom åt mej.»
 Jag behöfver väl inte tala om för dig, att den odrägliga Fina naturligtvis redan på kvällen var förlofvad eller »bekant», som det kallas, tills vidare, med stadsbudet.

Salongen var naturligtvis fullsatt till sista plats och publiken bestod, med åtta undantag, uteslutande af damer. De åtta undantagen kände sin svaghet och sågo betydligt »bortkomma» ut, och jag tycker Elna Tenow skulle ha triumferat, om hon varit där. På vår ena sida sutto två äldre vördnadsvärda damer med silfver i det nya håret och guld i den gamla munnen och pratade naturligtvis bara om, huru det var då och då o. s. v. På andra sidan hade en samling spetsar och remsor och tyll tagit plats, hvilken vid närmare påseende befanns innehålla den lilla nätta och graciösa fru Renée, lik en fladdrande fjärl, klädd i Branting och svart spetsklädnad.

Arvid var ungdomligare än vanligt. När man ser honom på scenen, med de stiliga gesterna, du vet, högra hand på hjärtat och vänstra ben något bakåt, ett halft steg framåt och vänstra hand på hjärtat, så har man svårt att känna igen den gemtliga borgerlige herrn, som lik en annan snäll farbror klifver i Kungsträdgården på middagarna, och hvars namn är Arvid Ödmann, född för 50 år sedan och till professionen ungdomlig hjältetenor vid operan.

Så komma dessa klingande silfvertoner, som i öfver 25 års tid tjusat oss och beredt oss så många njutningsrika stunder. Vid dessa toner glömde man de 50 åren, »farbror» och gesterna, det var och förblef den evigt ungdomliga Arvid Ödmann.

»Gud, så söt, så söt...» hördes oafbrutet från de »äldre» på ena sidan, och fru Renée hade tydligen svårt att behärska sin entusiasm, medan hennes man tog saken från den mera trankila sidan.

Applåderorna blefvo icke så kraftiga, som man skulle väntat, men små behandskade händer kunna icke åstadkomma så högljudade ovationer, dock är jag säker, på att meningen var densamma.

Du vet, huru Ödmann rullar på rrrr-en, när han är riktigt disponerad... »min faaadärrrr aack min faaadärrr...» och denna kvällen »rullade» han värre än en skånsk husarlöjnant eller hagelskurarne i Valkyrian.

Vi ropade in honom många, många gånger, och han fick rysligt mycket blommor. Till och med kammarherren själf kom traskande in på scenen med en stor lagerkrans och omfamnade Ödmann, så godt sig göra lät förstås.

»Den gudomlige» själf såg mycket lycklig ut, hans ögon strålade af idel glädje och välvilja och sände bedårande blickar lite hit och dit från öfversta raden och ända ned i musiken, där också ett par damer trasslat sig in. Vid hemfärden förslades blommorna i en särskild hyrvagn alldeles som på en begrafning.

När vi kommo hem, fingo vi naturligtvis duka själfva, då den kära Fina lyste med sin frånvaro, och »ännu i drömmen» hörde jag den gudomliges härliga stämman, sekunderad af någon slags ånglakör.

Har du några rader att kosta på en gammal vän, så vore ingen tacksammare än din
 Moster Lova ber hälsa.

LIZZIE.

»PANDORAS ASK». SKISS FÖR IDUN AF H. MIKAEL.

FORTS. FRÅN FÖREG. N:R.

HAN TVÄRTYSTNADE och ögonen fylldes med tårar. Moderns hand smekte sakta hans hår.

»Hvarför, min gosse?»

»Jo, ser mamma, detta är något annat, men det hänger tillsammans ändå! — I förgår hade vi fransk öfversättning och då läste vi ordet »sympati», men ingen af oss kunde till magisterns belåtenhet förklara hvad som menades med det. Då sa' han själf till slut, att det är den känsla vi äga af att någon annan människa tänker och känner lika med oss, så att när vi erfara glädje, då är hon också glad, och när vi sörja, känner hon det som en smärta, allt därför att hon älskar oss — och att

äga en sådan väns medkänsla är det dyrbaraste af allt... Då tänkte jag på mamma härhemma, som tänker och ställer för oss alla, och då förstod jag hvad det var som så många gånger hållit mig uppe, när jag rakt velat bli ifrån mig, då pojkarne lekte och lekte och jag aldrig kunde få vara med. — Jag har just aldrig talat om detta så mycket — eller har jag, mamma? — men det var just för jag visste mamma kände precis lika med mig och skulle velat ge allt i världen för att jag varit lik de andra. Och den tanken värmdde mig, och när de andra lekte på rasterna, satt jag inne och pluggläste, för jag tänkte mamma skulle få se, att jag ändå kunde nå g o t — men det hade aldrig gått, om inte jag vetat, hur mamma tänkte och kände för mig härhemma. — Och blir det nåt af mig, när jag blir stor, och det sa' lektorn att det kan bli, om jag får lefva och blir flitig, så är det mamma jag har att tacka för det, och det var bara detta jag ville säga, och nu skall mamma vara snäll och inte gråta mer, utan läsa litet mera vers, innan flickorna och Erland komma hem från skogen. Se'n blir här så bråkigt, och då skall jag gå in till mig och läsa mina läxor.»

Modern svarade ej, men hennes hand gled åter och åter smekande och ömt öfver gossens släta bruna hår. — Hon kunde ej ha talat nu, hvad det än gällt, men tårarne, stora och ymniga, kommo den ena efter den andra, banade sig väg öfver det bleka och åldrade ansiktet och föllo varma, tunga och frigörande som ett ljumt vårregn ned på det böjda gossehufvudet, som låg gömdt i hennes knä. Så hade hon ändå inte lefvat förgäfvets, så hade äfven hon haft sin egen lifsgärning att fylla och — hon hade fyllt den! I sitt eget mörker och armod hade hon dock haft nog att dela med sig åt en annan — åt sitt barn, sitt eget, den som bäst behöfde det af dem alla.

Hon hade aldrig tänkt på det så, aldrig märkt, hur just hennes egen historia, hennes eget skygga, kärlekstörstande väsen liksom gått igen hos den tyste, vanföre gossen, men med modersinstinktens fina förståelse hade hon, sig själf nästan omedvetet, varit honom ett stöd, just genom djupet af sin kärlek.

Den förödmjukade, tillbakasatta hustrun och den i yttre afseenden vanlottade gossen — fanns det icke en likhet mellan dem båda? H e n n e hade lifvet krossat och brutit i förtid, h a n hade ännu större delen af kampen kvar, endast att han — trots allt, hon kände det, hon — skulle segrande gå därur — men ensamheten och lidandet hade de dock båda gemensamt.

Och om han en gång, då lifvet log mot honom, då striden vore lyktad och han vunnit framgång och — hvem vet — kanske äfven lycka, om han då ägnade henne, modern, en tanke och denna tanke var full af öm tacksamhet, om hon kunnat göra något för att stödja honom på vägen, för att göra sig värd något mera än den blott instinktmässiga barnatillgifvenhet, som födes af blodsbandet och den dagliga sammanvaron, — o, du himmelens Gud, skulle detta ej vara lyckan för henne, en lycka så full och hel, att hon bäfvade därvid! Så skulle äfven hon få en framtid att hoppas på — sonens framtid — hon skulle ha något att blicka fram emot, något att glädja sig åt. De skära ungmödrömmarne, de modiga, djärfva tankarne, som en gång i jublande flykt lekt i hennes unga, varma sinne och

som nu likt dödsskjutna, vingklippta fåglar endast då och då genom en sakta, smärtande rörelse därinom henne gåfvo tillkänna, att de ännu lefde — de skulle då ej dö, ej förintas till ingens nytta — återuppståndna, kraftigare, mognare, skulle de få lif igen och bringas i verksamhet genom barnet, hennes barn; i detta unga sinne skulle hon kunna ingjuta och införlifva dem, och så skulle hon få en liten del i hvad han en gång, om Gud ville, kanske kunde komma att utträta.

»Mamma, några verser till!»

Hon nickade, torkade hastigt bort tårarne och med lysande, fjärrskådande ögon, med en röst, som ännu skälfde af sinnens rörelsen, började hon. Utan att fullt göra sig reda därför, endast emedan det i någon mån sammanföll med hennes egna tankar nyss förut, valde hon Topelii vackra dikt: En liten pilt. Och stämman klang böjlig och jublande, när diktens sköna ord flöto öfver hennes läppar:

»Du skulle ha blifvit en ädel man,
 Ditt fosterlands hopp och ära.
 Du skulle ha kunnat, hvad jag ej kan,
 Du skulle ha hunnit, hvad jag ej hann.

— — — — —
 Du skulle ha ljungat som blixten vred
 På allt det usla och mörka ned
 Att hämnas och att förkrossa.

— — — — —
 Men nu så hvilat du utan namn,
 Din eftervärld är min tomma famn.»

Hon tystnade plötsligt och tog med handen åt hjärtat. Hade hon glömt att det var en grafsång, att det var det grusade, förintade hoppets sång? Hur kunde hon, åh, hur kunde hon?

(Forts. o. slut i nästa n:r.)

F. MAX-MÜLLER †.

F. MAX-MÜLLER.

EN UNDERSÄT-SIG, välbygd gestalt, behärskade och harmoniska rörelser, ett finskuret ansikte, hvars naturaliseradt brittiskt stela förbindlighet mildrades af det vänliga uttrycket i de grå, forskande ögonen, sådan minnes jag honom, som med Renan delade äran af att vara samtidens lärdeste man.

Såsom namnet antyder var Frederick Max-Müller af tyskt ursprung. Son till Tysklands folkäre visdiktare, Atterboms vän Vilhelm Müller, föddes han i Dessau 1823.

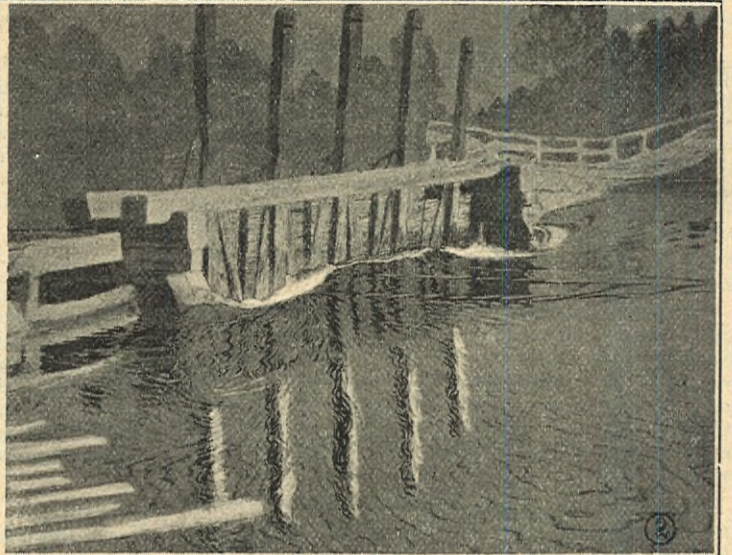
Redan tidigt vändes hans håg åt språkforskningens föga plöjda fält, enkannerligen den indiska. Och vid tjuguet års ålder drog han den lärda världens uppmärksamhet till sig

med en öfversättning af »Hitopadesa». 1846 begaf han sig till England på uppdrag af Ostindiska kompaniet, hvilket vidtalat honom att tolka Rigneda på engelska, ett epokgörande arbete, hvaraf snart en ny af Maharadjan af Widsjanagram bekostad upplaga följde.

Allt sedan har han varit bosatt i England, till hvars främsta universitet, Oxford, han 1845 hälsades som professor i moderna språk för att 1868 tillträda den då upprättade lärostolen i jämförande språkforskning.

Under sin mer än halfsekelånga verksamhet därstädes har han publicerat en hel rad betydande

(Forts. på sid. 712.)

DE UNGAS UTSTÄLLNING.

I KONSTFÖRENINGENS lokal vid Västra Trädgårdsgatan pågår sedan en vecka en af ett antal unga svenska konstnärer anordnad utställning af målning och skulptur.

Det är ingalunda de allra yngsta artistviljorna, som därstädes uppträda med famlande och revolutionära försök att utfinna nya former för sin fantasibarn, utan målmedvetna konstnärer, kanske ännu med något af jäsningsperiodens skälfnings i pensel-dragen, men dock stadda i lofvande utveckling.

Bland dessa är Gustaf Fjæstad obestriddigen den originellaste begåfningen. Hans båda dukar »Snötyngd gran i sol» och »Damluckor i sol» liksom draga åskådaren till sig. Tystnaden i skogen, då den nyfallna snön hvilar tung på träden och solen åstadkommer detta bländande färgspel, som är karaktäristiskt för en klar nordisk vinterdag, liksom sjunger mot trumbinnorna, när man ser på den förstnämnda duken. Taflan är utförd med personlig och subtil konst samt det känsligaste öga för skuggors och dagrars lek.

»Damluckor i sol» återger på ett ej mindre originellt och personligt sätt solglitter i strömmande vatten.

Komma vi så till Artur Bianchinis duktigt färgstarka dukar, blir stämningen en annan; det är något robust, något hurtigt och djärft i det skarpt röda »Nybygget» och i »Den gamla fyrbåken», som reser sig ofvan de små vindvidna tallarne mot den kvällsblå himlen.

Af de öfriga artisternas dukar synes oss B. Hedbergs »Stämning» med motiv från Klara sjö, Gösta v. Hennigs »Mjölksurror», Ester Almqvists »Hångbjörken» och E. Küsels »Höns» bland de mest afsevärda.

Konstvännen kan måhända tycka, att de sakna individualitet, att åtskilligt af hvad de förkunna sagts förut och fulltonigare, och det kan ju till dels vara sant. Men där finns till gengäld goda, ärliga ansatser, ur hvilka personligheten, ju längre artisterna hinna i utveckling, kan väntas tråda fram med starkare markering än hittills.

FRÅN DE UNGAS UTSTÄLLNING. 1. BENGT HEDBERG: STÄMNING. 2. GUSTAF FJÆSTAD: DAMLUCKOR I SOL. 3. ARON GERLE: GENRE. 4. NABOT TÖRNROS: PORTRÄTT. 5. GÖSTA VON HENNIGS: MJÖLKSURROR. 6. HARRIET SUNDSTRÖM: VINTER I STOCKHOLM. 7. ERNST KÜSEL: HÖNS. 8. ARTUR BIANCHINI: NYBYGGET. 9. ESTER ALMQVIST: HÅNGBJÖRKEN.

arbeten på den jämförande språk- och religionsvetenskapens område.

Max-Müllers (efter sin bosättning i England samman slog han sitt för- och tillnamn till familjenamn) kolossala betydelse ligger uti att hangen om sin skarp-sinniga, om ock på ett föräldradt system bygda forskning och sin järnflit öppnat nya möjligheter till studium af det hinduiska språket och literaturen. — Ehuru på tänkbart vidast skilda vägar hafva vi således förts tillbaka till arenas barndomsland af tvänne män, hvilka ej hade något annat gemensamt än snillet och målet — Max-Müller och Rudyard Kipling!

Under orientalistkongressen i Stockholm var han dess mest observerade namn; förlänades då med Nordstjernans storkors. För öfrigt hade naturligtvis yttre utmärkelser hällregnat öfver honom. Eget nog bar han dock ingen engelsk orden och blef således aldrig Sir Frederick. Låtom oss hoppas, att detta faktum ej förbittrade den store gamles ensamma stunder.

Nu har hans klara, värtaliga stämman tystnat, nu har pennan fallit ur hans flitiga mästarhand, nu går en grånad, svartklädd kvinna i det tysta huset vid Norham Gardens.

— t.

UR DAGSKRÖNIKAN.

GULDMEALJ ÅT GEORGINA NISBETH. Guldmedalj med inskrift »illis quorum meruere labores» har k. m. t. tilldelat föreståndarinnan för Nisbethska elementarskolan för flickor i Kalmar Georgina Nisbeth i anseende till hennes långvariga, nitiska och framgångsrika verksamhet för den kvinnliga ungdomens bildning.

HANDARBETETS VÄNNERS höstutställning har pågått under veckans tre första dagar. Något särskildt anmärkningsvärdt, om man undantager ett förtjusande dörrdraperi, beställt för Haga slott, samt en magnifik flossmatta, ej är att framhålla från denna utställning; men den textila konstens vänner hafva nog, det oakadt, funnit ett och annat guldkorn i fråga om idéer och färgsammanställningar att taga vara på.

FREDRIKA BREMERFÖRBUNDET har anordnat en föreläsningsserie till förmån för sin hufvudfond, hvilken serie tog sin början sistlidne måndag med ett föredrag af professor O. Montelius om Kvinnan i Norden för 1,000 år sedan.

Föreläsningarna, som komma att omfatta skilda ämnen och hållas af olika föreläsare, äga rum i Ve-

HYLIN & CO

FABRIKSAKTIEBOLAG

KONGL. HOFLEVERANTÖR.

UTSTÄLLNINGSTVÅLAR:

VIOL, HYACINTHE, HÉLIOTROPE, SYRÉN M. FL.

THEA-ROS-PARFYM M. FL.

prisbelönta vid 1897 års utställning med **GULDMEALJ**

Försäljes i våra butiker

8 Regeringsgatan — Vesterlånggatan 16
A. T. 6469. A. T. 2497.

samt hos alla finare parfymhandlare riket.

tenskapsakademiens hörsal. Vi anbefalla på det lifligaste desamma i allmänhetens intresse.

SJUKHEMMET FÖR KVINNOR, Stora Badstugugatan 6 härstädes, är nu åter öppnadt, enligt annons i dagens nummer. I Idun nr 10 för i år återfinnes en uppsats om anstalten i fråga, till hvilken skildring vi hänvisa vår läsekrets.

Köp svart siden!

Begär mönster af vårt garanterade solida siden från 90 öre till 13 kronor pr meter. Specialitet: Nyaste sidentyger för brud-, sällskaps-, och promenadtoaletten, äfven kulörta och hvita.

Vi sälja i Sverige direkt till privata och sända de utvalda sidentygerna tullfritt och franko till bostaden.

Schweizer & Co., Luzern (Schweiz.)

Siden-Export.

(D)

Joseph Lejas,
Stockholm,

Julkatalog

innehållande öfver 1.600 illustrationer är utkommen och sändes på begäran gratis och franko.

Inga Bröstkarameller hafva hittills vunnit så stort och allmänt erkännande som **MUNKENS**.
Begär därför alltid **MUNKENS** Bröstkarameller.
Partilager hos Hammarsten & Co, Stockholm.
Allm. t. 21 87. Rikst. 12 20.

Mjolksocker,
bästa näringsmedel för dibarn och barn med klena magar. Rekommenderadt af framstående läkare.
Frans Lidell,
11 Kungsgatan. Birger Jarlsgatan 8.

Tidaholms Fantasimöbler,
rikhalt. urval i forn nord. stil. Fullst. rumsmöblemang ut föras i alla olika variationer efter order. Mod. mönster för glöddbränn. o. kullorering uppläggas, glöddbränn. verkställes. Begär prisuppgifter från **Tidaholms Bruts Aktieföretag, Tidaholm** (Försäljningsmag Beridarebang 27, Sthlm.)
Metallfabriksaktieföretaget
C. C. SPORRONG & Co
23 Regeringsgatan 23
STOCKHOLM
Utför: förgyllning, försilfring, förnickling samt renovering af antika och moderna metallarbeten.

BARNKLÄDER
till alla åldrar för flickor och gossar. — Billiga, bestämda priser.
PAUL U. BERGSTRÖM
76 Drottninggatan 76.
Ingång från Kungsgatan.

Smedman den äldres
HANDELS-SKOLA
Stockholm. Stortorget 16.
Nya elever mottagas alla tider på året.
Mottagningstid kl. 10—12 och 4—6. Begär prospekt.
Obs. I A brev anhålles om fullständig adress.
Gabriel Smedman.

Det bästa brödet
bakas af
Malmö Best Patentmjöl.
(A) (G. A. M. 61410)

Elektriska Väggar
(behöfva aldrig uppdragas) från
Aktieföretaget Elektriska Urfabriken, Stockholm
finnas hos alla välsorterade herrar urmakare.

Kontinentrouten TRELLEBORG—SASSNITZ
2 turer dagligen i hvardera riktningen.
Vidare meddela: Stockholms Resebureau, Stockholm; Göteborgs Resebureau, Göteborg och Kontinentkontoret, Trelleborg.

Kungl. Hofboktryckeriet
Iduns Tryckeri Aktieföretag
BOKTRYCKERI, LITHOGRAFI och KEMIGRAFISK ANSTALT
Utför allt slags tryck för såväl affärsmän som privatpersoner.
Ferm expedition. Förstklassigt arbete. Moderata priser.

Köp alltid
Örebro Yllefabriks berömda prisbelönta
*** Klädningstyger! ***
Begär prover och prisuppgift hos Aktieföretaget Örebro Yllefabrik, ÖREBRO.

Fru Örns Atelier,
STOCKHOLM,
19 Tunnelgatan 19.
Specialité: Kappor, Promenadkostymer, Brudutstyrlar.
Londoner-, Pariser-, Wienermode.
Elegant. Välkänt.

Mustads Taffel-Grädd
är bästa bordsmör.
N: derlag i Stockh. och Gefle hos **Edvard Terserus.**

Kross-skador.
Till häfvande af svullnad och blodstockningar vid tryck och kross-skador har förr vanligen användts vattenbehandling. Dylik behandling har numera af läkare och alla, som lärt känna Salubris fördelande verkan vid blodstockningar och svullnad i allmänhet, ersatts med Salubrinbehandling.
Om Salubris användande för nämnda ändamål, se den hvarje flaska medföljande beskrifningen.
Då fortfarande en och annan använder uppfinnarens namn för att sälja egna och olika sammansatta preparater, uppmanas köpare att efterse figurmärket och namnet P. Håkansson å flaskornas etikett.
Salubrin tillhandahålles i parfym-, speci- och färgaffärer. Partilager hos Geijer & Co, Stockholm.
HVARJE SPARSAM HUSMODER
bör efterfråga
"UNIONS" "Crème" och "Aptitgrädd."
Tillhandahålles hos hvarje välsorterad Köpman.

Sv. Panoptikon
Stockholm.
*** Största sevärdhet. ***

Bordeaux, Bourgoigne
och
Rhenska Viner
direkt från vindöfver
LE DÉPÔT HOS
Lacave & Co, STOCKHOLM.

C. O. PETERSSON,
WIRSERUM,
rekommenderar sin tillverkning af alla sorters finare **Ekmöbler.**
Illustrerade prisuranter på begäran.
Wirserum i maj 1900.
C. O. PETERSSON.
Rikstelefon & telegrafadress Hultsfred.

Prenumerera på
KAMRATEN
illustrerad tidning för Sveriges ungdom.

Monteringar
af Läderplastik & Glöddritnings- samt träsnideriarbeten fort, väl och billigast hos **OTTO GILBERG, ETUI- & PORTFÖLJFABRIK, Kungl Hofleverantör, 36 Hamngatan, Stockholm.**

Australisk Kött-Extrakt
W. Reimers
— är bäst —
Agent **C. G. Bäckström, STOCKHOLM.**

VASATEATERN har brutit med sina gamla goda traditioner och från komisk sångscen förvandlats till varietet och cirkus. Ty en »konstprodukt» af sådan art som det nu uppförda gycklet »Rymmerskan» faller afgjort utom teaterns ram, men dess mer inom akrobatikens och varietetens.

Det är nästan med blygsel man måste konstatera, att premièrepubliken det oaktadt med intensiva applåder uppmuntrade galenskaperna och fann sig road. Men ingalunda ligger däri något försvar för pjесens upptagande. Tvärtom!

Att Vasateaterns styresman emellertid ej längre nöjer sig med en ärlig konkurrens med våra öfriga scener, utan äfven vill upptaga täflingskampen med Novilla, Alhambra och liknande vulgära nöjestempel varslar ej godt för den sceniska konstens framtid i vårt land.

På en teaterchef med hr Ranfts nuvarande maktställning har man rätt att ställa det krafvet, att han från sin repertoar bannlyser sådana smakfördärfvande och tröstlöst andefattiga alster som »Rymmerskan».

OLYMPIATEATERN har upptagit Offenbachs operett »Storhertiginnan af Gerolstein» med frkn Bidenkap i hufvudrollen.

Operetten är omsorgsfullt uppsatt och ges öfver hufvud taget bra med de resurser, öfver hvilka teatern förfogar. Litet mera friskt operetthumör skulle dock ej skada framställningen.

FRU ANNA PETERSSON NORRIE gaf på fredagen f. v. en af dessa välkända visafnarn, till hvilka alltid samlas en fulltalig publik, som redan på förhand är alldeles förvissad om, att den skall få en riktigt treflig stund. Så var ock förhållandet denna gång. Fru Norries föredragningskonst är fortfarande lika ypperlig som förr, och tack vare densamma jämte en riktig förstälse af det hon födrager, förfelar hon aldrig att rycka publiken med sig. Särskildt gäller detta i de mera burleska visorna, där framställningen blir högeligen dramatisk. Programmet för fredagens soaré var omväxlande och intressant, och publikens entusiasm yttrade sig i väldiga skrattsalfvor och stormande applåder, särskildt under sista afdelningen och efter extranumren.

MR PERCIVAL GARRAT, en helt ung engelsk pianist, gaf här om aftonen en konsert i Musikaliska akademien orgelsal. I nummer af Bach, Mozart, Liszt m. fl. utvecklade han en ganska långt drifven teknisk färdighet, men ådagalade ock myc-

ken omogenhet och osjälfständighet. Han borde ännu hellre använda sin tid till fortsatta studier och utveckling än till offentligt framträdande. I en ung fröken Valborg Svärdsström, som biträde med några sångnummer, finga vi stifta en angenämare bekantskap. Rösten var liten, men behaglig och sköttes smakfullt och musikaliskt. Särskildt synes hon stå inne med gåfvor som romanssångerska, hvilka gifva goda framtidslöften.

I vår romanbilaga

afslutas i dag Vilma Lindhés underhållande och allmänt omtyckta roman: »Efterkräf» och påbörjas en ny, kortare berättelse: »Samvetskval» af den populära tyske författaren Gerhard von Amyntor. Den senare följetong är afsedd att fortgå till årsskiftet, hvarefter vi för den kommande årgången ha större intressanta nyheter att bjuda vår läsekrets.

Smycken
med briljanter, pärlor och kulörta stönar, modernast, solidast, billigast, i pris från 1 kr. till 15,000 kr. hos

K. Anderson,
Höfjuvelerare,
1 Jakobstorg 1.
STOCKHOLM.

Tandläkare TOM von HALL.
— 30 Sturegatan 30. —
Hvard. 10-2, 5-6. Helgd. 10-12.
Allm. Telefon 58 48.
OBS.! Ändrad adress.

Tandläkare Sven Hoffman,
2 B Uplandsgatan, n. b.
Hvardagar 10-3, helgdagar 12-1.
Obs.!

TANDLÄKAREN
Carl Hultbom
har flyttat till Nybrogatan 26 (midt emot apot. Hv. Björn). Träffas hvard. 1-2; å andra tider efter öfverenskommelse.
Allm. tel. 10372. Rikstel. 4239.

Tandläkare
HJALMAR JUNGNER,
EMELIE JUNGNER.
Hamngatan 26.
Hvard. 9-1/2 10 samt 1-2. Sönd. 11-12. Andra tider efter öfverenskommelse.
Allm. 16156. (S. T. A. 78840)

Tandläkare Sjöquist
Drottninggatan 68, Stockholm.

TANDLÄKARE
Göran Svenningsson,
Birger Jarls gatan 11, 1 tr.
Hvardagar 10-3. Helgdagar 10-12.

Tandläkare G. W. Widfond
Drottningg. 74.
Artific. tänder fr. 2 kr. st., plombering m. m. Rikstel. 2754.

Doktor J. Arvedsons Kurs
i Sjukgymnastik, Massage och Pedagogisk gymn. (friskgymnastik) i hufvudsak lika med Gymnastiska Centralinstitutets kurs för kvinnliga elever. Kursen är 2-årig med början 1 okt. Upplysningar och prospekt genom Doktor J. Arvedson, Stockholm.

Kronisk Snufva och Svalgkatarr
behandlas med inre smärtfri massage (med instrument) af
Professor G. Cederschiöld.
Träffas hvardagar 2-4. *Engelbrektsg. 5.*

Damast-siden-klädning kr. 14:40
till högre pris — 12 meter! — porto- och tullfritt tillsändt! Prover omgående, likaså af svart, vitt och kulört Henneberg-Siden från 65 öre till kr. 16: 60 pr meter.
G. Henneberg, Siden-fabrikant (k. o. k. hofl.) Zürich.

Gamlestadens Herkules-Väfnader.

FABRIKS MÄRKE

Skandinaviska Orgelfabriken
rekommenderar sin tillverkning af
Pianinos samt Orgelharmonier
för Kyrkor, Skolor och Hemmet, af in- och utlandets förnämsta kännare vitsordade såsom de bästa. Prisbelönta på flera utställningar. Säljas äfven på afbetalning. Begär priskurant.
Mästern Samuelsgatan 32, Stockholm

Loettas Cacao & Chokolad
hälsosammaste och mest närande morgon- & frukostdryck

Enda svenska fabrik, som prisbelönt på världsutställningar. **Silfvermedalj Paris 1900.**

Bikupan,
21 Klarabergsgatan 21.
Svenska fruntimmersarbeten: Hemväda Gardiner, Nationaldräkter, Broderier, stickade och virkade arbeten, glödrerade artiklar, Träsniderier, Dockor, Lampskärmar, Barnkläder, Förkläden, Mössor, Askar med modeller för »baby»-utstyrlar, Lappskor m. m.
Beställningar mottagas på Linneustyrlar och alla slags fruntimmersarbeten. Märkning med broderi och bläck utföres. Broderade Remsor.
Knypplade och virkade Spetsar finnas på lager. Rekvisitioner från landsorten expedieras skyndsamt och omsorgsfullt. Allm. Tel. 51 65.

Fru Stina Rodenstams Hushålls-Skola, Hudiksvall.
Läroämnen: Matlagning, Kläd- och llnnesöm, handarbeten, glansstrykning, träskärning, glödrkning m. m. »Skolan har tillvunnit sig stort och väl förtjänt anseende» (Hudiksvallsposten). Prospekt på begäran.

Nyheter!
Italian Biscuits
Polo Wafers
Chalet
Dainty
från
Göteborgs Kexfabrik.

KAFFE.
För vinnande af utrymme för ett större inkommande höstlager, utförligt under den närmaste tiden
Cirka 5,000 balar
af utsökt goda kaffesorter, till följande läge priser:
God Santos à 0,70, 0,90, 0,95, 1,00 pr kg.
1:ma Santos Plantage-Kaffe à 1,05 pr kg.
Extra 1:ma Kostarika à 1,10 pr kg.
Särskildt rekommenderas ett extra fint s k
Portorico Kaffe à 1,15 pr kg.
Prima Liberia à 1,08 & 1,16 »
Fint Javakaffe, utsökt godt à 1,18 »
Extra 1:ma Blå Java à 1,20 »
Kaffet sändes till landsorten mot efterkräf eller förut insänd remissa (minsta parti 10 kg).
Vid köp af hel bal om cirka 60 kg. levereras varan fraktfritt vid köparens närmaste järnvägs- ell. ångbåtsstation.
Prof af samtliga sorterna erhålles franko mot 20 öre i frimärken.
Försumma icke att prova dessa verkligt goda och billiga Kaffesorter, hvilka ej äro att förväxla med de, som af andra firmor utjudas under samma namn.
K. W. Karlberg,
10 Mästern Samuelsgatan 10,
Stockholm.
OBS.! Fullt profenl. vara. Redbar behandling.

HELM. MEETH'S
Satiline
rekommenderas till foder och montering af handar beten. Utseende som *sidenmerviltuux.*
Är starkare än siden. Fins i alla moderna färger.
Prover franko på begäran.

Joh. P. Isaksens
patenterade
Tvättmaskin
är fullständig, nöter ej kläderna, tvättar fort och fullkomligt rent, sparar arbete och tid samt är särdeles billig. Visades i gång och prisbelönades på Stockholmsutställningen 1897. General-agent: A.-B. Julius Slöörs Järn- & Redskapshandel, Stockholm.

Turkiska Divaner
klädda, från 45 till 92 kr.
Chäslonger från 20 kr.
Resärmadrasser fr. 15 kr.
Alla slags sängkläder och stoppade möbler från de enklaste till de finaste.
Fraktfritt öfver hela landet från
C. R. Danielssons Verkstäder,
Liljeholmen.
Rikstel. 44 89. Allm. Tel. Liljeholmen 49.
Begär illustrerad priskurant!

TANGENS NYHETER
Göteborgs Malmö 1896 STOCKHOLM 1897 BERGEN 1898 FABRIK AT SVENSKT
Lyrträdiga Gardiner

Hårets affallande
En läkare, som sedan flere år i Stockholm behandlar specielt hudsjukdomar, skrifer följande: »Af alla i handeln förekommande medel, afsedda för behandling af de parasitära hudsjukdomar (seborrhé, mjäll o. d.) på hvilka hårets affallande i de flesta fall beror, känner jag intet, som vid anställda prof visat sig så verksamt och i så hög grad förtjänar användas som **Azymolstimulus** — —.
Vid London utställningen 1899 erhöil F. Paulis Azymolstimulus guldmedalj såsom det bästa härvatten. (S. T. A. 77433)

Medicinska Bröstkaramellen "HOSTA ICKE"
är enligt läkares omdöme den mest välgörande, som hittills förts i handeln.
Ende tillverkare **C. A. Jansson,** Mariagatan 16.
Försäljningsbodar:
Ragvaldstrappor. Högbergsgatan 27 B
Malmstorgsgatan 6. Regeringsgatan 83.

För bouppsättningen!
— Virserums ekmöbler —
Oscar Edv. Ekelunds Snickerifabriks Aktiebolag i Virserum försälja från nederlag i Stockholm sina tillverkningar af alla slags Ekmöbler, såsom:
Salsmöbler, Herrammöbler, Kontorsmöbler, Fantasmöbler m. m. Beställningar efter ritning och skizz utföras. Egen arkitekt i Stockholm. Priskuranter och fotografier sändas på begäran. Utställnings- och försäljningslokal:
22 Birger Jarls gatan 22.
Rikstelefon 5720. Allm. telefon 155 00.

Husmödrar! Spara
är lösen för hvarje husmoder med en begränsad hushållspenning!
Huru göra en verkligt stor besparing? Jo, använd den i Edra hushåll Pellerins Margarin, Göteborg, som är bäst, drygst och billigast!

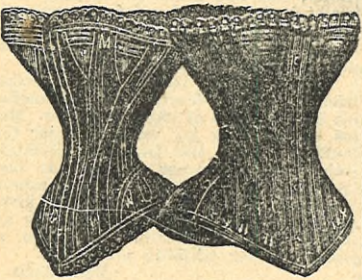
Sparkasseräkning
5 proc. ränta.
Nordiska Kreditbanken
8 Drottninggatan 8
Mynttorget 4 Drottningatan 102

Banyuls Trilles.
Ett aptitgivande, magstärkande vin, afsedt för konvalescenter och svaga personer i allmänhet. Rekommenderadt af många hrr läkare.
Pris pr butelj kr. 3,50 hos **Högstedt & C:o**, Stockholm, 32 Regeringsgatan.

Crème de Cholepalmine,
utmärkt hudmedel mot köld, säljes i tuber à 30 öre och 1 krona hos **Herrn Speceri-, Färg- och Parfymhandlande m. fi. samt å Apoteken.**

KNEIPP-BADEN BORG. NORRKÖPING.
Vinterkurerna (1 sept.-1 juni) mycket verksamma.
(S. T. A. 67961)

Snörlifvet La Gracieuse.

Detta så mycket ömtyckta och för äldre, korpulenta personer rekommenderade snörlif, som förut endast har funnits hos Herr Labatt, finnes nu i stort lager hos undertecknad. Snörlifvet tillsändes, om lifvidden uppgeves.

Amanda Smedberg,
29 Drottninggatan 29.

»THE LANCET», London, den största medicinska Journal i världen, yttrar om Capsuloids:

»Capsuloids innehålla rent naturligt järn. Detta är en god metod att gifva in järn. Det är på detta sätt lämpligt för mögen och upptages lätt i blodet. Manga taga anstöt af haemoglobinmixturernas onsygga utseende. Capsuloids förete intet spar af sådan onsygghet, och det har uppenbarligen användts stor omsorg vid deras beredning.»

»Blodbrist, bleksot och kroniska sjukdomar, isynnerhet dålig matsmältning, förstopning samt kroniska bröst- och närvesjukdomar försvinna sålunda hastigt, enär nytt blod frambringas genom intagande af Capsuloids. Hos barn äro värkningarna ofta i ögonfallande. Capsuloids säljas endast å alla apotek till 2.50 för ask.»

Den, som behöfver siden,

torde rekvirera prover af vårt med de sista nyheterna rikhaltigast sorterade lager i svarta, hvita och kulörta sidentyger till blusar, bal, sällskaps- och promenad-toiletter.
Försändas direkt till privatpersoner meter- och styckevis till fabrikspriser.

E. Spinner & C:o,
förr J. Zürrer's Sidenfabrik, Zürich.
Grundlagd 1825.

Intet är så vackert
som blanka kopparkärl. Blankningen åstadkommes fortast och lättast och håller sig längst med tillhjälp af **Lagermans Metall-Puts-Pulver 'Tomten'.**
Säljes hos alla välförsedda herrar speceri- & diversehandlande i riket.
Ende tillverkare:
Kraft-Tvål-Fabriken, Jönköping.
Prisbelönt senast vid Världsutställningen i Paris.

Nyaste & finaste
Parfym
för hushållen

Perles d'or
Wilhelm Rieger,
Frankfurt a/M.

Finnes i alla finare parfymaffärer.

Clara Fabriks

Stearinljus

ST-CLARA

Man mår aldrig väl
af oblandadt kaffe, som alldeles förstör Eder, hvarför man alltid bör blanda det med **Stockholms Kaffe-Aktiebolags** berömda **Intubikaffe**, som gör kaffet godt, hälsosamt, välsmakande, ytterst drygt och billigt samt förhindrar kaffeförgiftning.
Paketer à 25 och 10 öre i alla Speceri- och diverseaffärer. OBS. att firmans namn, **Stockholms Kaffe-Aktiebolag**, är tryckt å alla paket, ty endast dessa äro verkligt äkta.

Suomis

Isäif
räntor
- Begär prospekt! -

utbetalas å **Suomis Generalagentur** 22 Fredsgatan 22, Stockholm, eller remitteras - kostnadsfritt - till landsorten å bestämda förfallodagar

AGRA MARGARINFABRIK,
STOCKHOLM,
levererar alltid kärnfärskt
Grädd-Margarin.

Olaus Olssons Kolimport-A.-B.
Stockholm.
1:ma ANTHRACIT.
Hushållskol. Cokes. Briketter.

Damernas uppmärksamhet
fästes på att i »Magasin Noir» finnas alltid säsongens Nouveautés i svarta Klädningstyg, och på grund af mina stora direkta inköp kan jag erbjuda mina artiklar till långt billigare priser än någon annan affär.

Fantasytyger i flera hundra mönster från 1: 50 till 6 kr.
Genombrutna tyger af siden och ylle från 1: 95 till 9: 00
Sidentyger, från de enklaste till de mest eleganta. 1: 30 till 4: 35
Mohair, släta och fasonerade, från 1: 50 till 6 kr.

Magasin Noir,
3 Stora Vattugatan 3, 1 tr. upp.
Specialaffär i Svarta Klädningstyg af ylle och siden.

Damkläde från 1: 50 till 12: 00.
Armyre, mycket elegant, 2 kr., 2: 35 å 2: 75
Långrandiga Tyger från 2: 00 till 9: 00.
Crêpe Anglais till sorgkostymer från 1: 75 till 3: 95.
Kappstyger och Krimmer i stort urval.

Största urval af Tyger till promenaddräkter.
Lokalen öppen kl. 10 f. m. - 4 e. m. - OBS! Bestämda priser. Prover portofritt.

Nytt!

Lundby Skönfärgeri oc Kem. Tvättanstalt,
Göteborg,
behandlar allt till Herr-, Dam- och barn-garderoben hörande. Herrkostyger lagas m. m. om så önskas. Eget krädderi. Insändes direkt Edra plagg, som tvättas, färgas m. m. fort, väl och billigt. Tidsenlig, ny metod; fabriksmessigt.

Skånes Enskilda Bank
uthyr i sitt brand- och dyrkfrå
Förvaringshvalf
fack mot årlig hyra af 20, 25, 35, 75 kronor, beroende på storleken.

Senaste nyheter
af
Kapp- och Promenaddräktstyger
för säsongen finnas i lager hos
Ernst Heurlin,
NORRBRÖ, STOCKHOLM.

OBS Specialitet: Värmeapparater.

Kaminer.
Nyaste och mest bränslesparande konstruktioner för eldning med Antr.-kol, Koks, Ved eller Fotogén såsom **Sirius-, Cadé-, Revolt-, Express-, Brijant-, Illuminations-, Necessärer** m. fl.
Parti och minut. Billigaste priser. Kaminreparationer utföras fort och väl å egen verkstad.
Rob. Forsberg,
Wasagatan 12,
hörn af Stora Vattugatan.

Depositionsräkning
Räntegodtgörelse 5 1/2, proc.
Aktiebolaget
Stockholms Diskontobank
Hufvudkontor: REGERINGSG. 1
Afdelningskontor: HÖTORGET 8.

Hernösands Enskilda Bank,
8 Hamngatan 8.
Depositionsränta..... 5 proc.
Sparkasseränta 5 proc.
Upp- & Afskrifningsränta... 3 proc.

Bankaktiebolaget
Stockholm—Öfre Norrland,
Drottninggatan 6.
Hushållräkning 5 %
Kassafack till 15, 20, 25 kronor.

Aktiebolaget
Sundsvalls Handelsbank,
Gustaf Adolfs torg 14,
godtgör å Sparkasseräkning 5 proc.
(G. 94245)

Inteckningsbolaget.
— Stockholms Intecknings-Garanti-Aktiebolag —
Hufvudkontor: **Malmorgsgatan n:r 1,**
öppet 10-8.
Afdelningskontor: **Biblioteksgatan n:r 13,**
öppet kl. 1/2 10-3.
Depositionsränta..... 5 proc.
Upp- och Afskrifningsränta 3 %
Sparkasseräkning (vid Afd.-kont.) 5 %
På kapitalräkning å 6 mån uppsägning godtgöres Bankens högsta depositionsränta och tillämpas vid inträffande ränteförändring den nya räntesatsen omedelbart utan föregående uppsägning. (S. T. A. 68017)

Göteborgs Enskilda Bank
Brunkebergstorg 10 (Hotell Kung Karl).
Sparkasseränta 5 proc.

Föreningsbanken.
Hufvudkont.: **Storkyrkobrinken 5,**
Expeditionstid 1/2 10-1/2 4.
Afdelningskontor: **Storgatan 1.**
Expeditionstid 1/2 10-3 och 5-7.
Högsta depositionsränta 5 1/2 %.
Sparkasseränta 5 % + andel i vinsten på sätt i sparkasseboken angifves.
Sparkasseräkningshafvares andel i 1899 års vinst = 4,000 kr.

Lampor Oriental,
glaslampa i tulpanform och i olika färger, höjd 22 cm. — Förtjusande prydnad på ett dukadt bord. Effekfull rumsdekoration. Pris 75 öre. Till landsorten 4 st. i sorterade färger mot efterkräf 3 kr. Återförsäljare höjer rabatt.
Öfver 50,000 sålda.
M. Puttkammer, Drottningg. 53

Örebro 1-öres KEX
till kaffe och te.

K. M. LUNDBERG

Stureplan ❖ Stockholm

Firman grundad 1843

Allmänna telefon: **K. M. LUNDBERG** — Rikstelefon: **1224**

Telegrafadress: **GARNBERG**

Säsongens senaste nyheter af

SIDEN- och YLLE-

KLADNINGSTYGER

inkomma dagligen. **OBS!** Profver franko på begäran!

Morgonrockar,

Bluslif,

Capes,

Snörlif,

Goss-kläder,

Underkjolar,

Regnkappor,

Filthattar,

Nationaldräkter,

Flick-kläder.

Strumpor, Tröjor, Skjortor och Kalsonger

af ylle, silke och bomull för damer, herrar och barn.

Ny, rikt illustrerad priskurant franko på begäran.

Låga, bestämda priser! Goda varor! Största urval!

OBS! Egna syateljéer! _____

K. M. LUNDBERG,
STUREPLAN.